У НУМАРЫ

Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 21 (847) ГОД XVII БЕЛАСТОК 21 МАЯ 1972 г. ЦАНА 60 гр.

ЗЭТЭМЭСАЎСКІ ПАТРАНАТ

Будаўніцтва жылых дамоў — адно з найбольш пільных задач нашага часу. Новыя кватэры патрэбны перш за ўсё маладым людзям, якія закладаюць новыя сем'і. Калісь нават хтосьці сказаў, што зараз маладыя людзі маюць горш, чым дзесяць год таму назад. Справа проста выглядае так, што час чакання кватэры ў кааператыве з кожным годам павялічваўся, а ў некаторых гарадах даходзіла да дзесяці і больш гадоў. Лёгка палічыць, што сітуацыя была няраз бязвыхаднай.

У святле апошніх рашэнняў партыі будаўніцтва кватэр сталася справай першапланавай. Моладзь з ЗМС пастанавіла ўзяць патранат над будаўніцтвам.

Беластоцкая арганізацыя ЗМС прааналізавала жыллёвую сітуацыю ў ваяводстве. Праведзена шэраг дыскусій, звязаных з падрыхтоўкай кадраў для будаўніцтва, з папраўкай якасці і тэрміновасці аддаваных у карыстанне памяшканняў і г.д.

У чэрвені мінулага года Ваяводскае праўленне ЗМС падпісала пагадненне з будаўлянымі ўладамі і ўладамі беластоцкіх жыллёвых кааператываў адносна патранату. Створаны ваяводскі патранацкі штаб. Пакуль што такія штабы існуюць толькі ў Беластоку, Ломжы, Элку і Сувалках.

У патранацкую акцыю найбольш рашуча ўключыліся зэтэмэсаўцы з горада Беластока. У верасні мінулага года падпісана пагадненне з Беластоцкім жыллёвым кааператывам (БСМ). Пагадненне прадугледжвае пабудову жылога дома для 45 сем'яў. Добразычліва прынялі маладыя форму адпрацавання 1/3 памяшкальнага ўкладу. Зараз працуюць яны не толькі пры будове свайго блёку, але ўсюды там, дзе іх кваліфікацыі і сілы прыдатныя. Зрэшты, як гаворыць

Працяг на стар. 4

Цэлы свет роднай вёскі замкнуў Наумюк у сваёй разьбе (Чытайце на стар. 5 артыкул «Уладзімір Наумюк і яго разьба»).

БГКТ ХРОНІКА

■ 4 мая прэзідыум гарадскога аддзела БГКТ у Беластоку пастанавіў: а) цэлы месяц май у суботы і нядзелі арганізоўваць канцэрты эстрады «Лявоніхі» для прадпрыемстваў нашага горада, б) арганізаваць у канцы чэрвеня акадэмію з мастацкай часткай з нагоды 90 гадавіны з дня нараджэння вялікага беларускага пісьменніка Я. Купалы, в) зрабіць выстаўку твораў Янкі Купалы, г) арганізаваць урачысты Купалаўскі вечар на адным з прадпрыемстваў горада, д) упарадкаваць бібліятэку — гэта значыць, папоўніць яе новымі кніжкамі і перадаць школам, дзе выкладаецца беларуская мова, тыя кніжкі, якіх ёсць у бібліятэцы больш як два экземпляры, е) больш увагі прысвяціць працы харавога калектыву, які ў апошні час слаба працуе.

■ 5 мая на сваім пасяджэнні прэзідыум бельскага аддзела БГКТ абмеркаваў справы, звязаныя з арганізацыяй 4 чэрвеня народнага фэсту. У пасяджэнні прэзідыума прымалі ўдзел прадстаўнікі вёскі Паўлы, якія звярнуліся з просьбай, каб фэст адбыўся ў іх вёсцы. Жыхары Паўлаў многа арганізацыйных спраў бяруць на сябе. Разам з фэстам яны хочуць спалучыць адкрыццё святліцы, якая пабудавана ў іх грамадскім чынам. Прэзідыум аддзела прыхіліўся да просьбы паўлаўцаў. Затым сакратар ГП БГКТ Янка Зенюк паінфармаваў, што ранейшы працаўнік аддзела Вераніка Леанюк адыходзіць на іншую працу, а на яе месца прапануецца працаўнік павятовага праўлення ЗМВ Валя Жменька. Прэзідыум аддзела прыняў гэту прапанову.

■ Па просьбе групы беларусаў з павятовага мястэчка Аўгустоў 7 мая на сустрэчы з імі старшыня і сакратар ГП Міхась Хмялеўскі і Янка Зенюк расказалі аб ролі і працы БГКТ. Прысутныя выразілі ахвоту ўтварыць гурток БГКТ. Дзевяць чалавек падпісалі членскія дэкларацыі і выбралі праўленне гуртка. Старшынёю з'яўляецца Пётр Германюк, сакратаром Уладзімір Войцюк і скарбнікам Хведар Германюк. Гурток БГКТ апрацаваў змястоўны план працы. (мх)

НА ТУРЫСЦКІХ МАРШРУТАХ

Турыстычны сезон амаль пачаўся. Сёлета Гайнаўка асабліва старанна рыхтуецца прымаць турыстаў. Яшчэ ў сакавіку прэзідыумы гарадской і павятовай рад абмеркавалі, што і як трэба зрабіць, каб як найлепш прымаць цікаўных гасцей-турыстаў, і каб Гайнаўка, як сказаў тав. Казбярук, старшыня павятовага камітэта фізічнай культуры і турызму, не была толькі варотамі ў Белавежу, а самастойным аб'ектам для турыстаў.

Усе ўстановы горада актыўна рыхтаваліся да турыстычнага сезона ўжо ад першых веснавых дзён. Падзялілі паміж сабою абавязкі, прадумалі, як лепш абслугоўваць гасцей.

Сёлета будзе значна павялічана колькасць турыстычных прылад у гайнаўскай і белавежскай выпазычальнях. Да 15 мая павінен быў закончыцца перапіс прыватных кватэр для турыстаў на турысцкіх маршрутах у такіх мясцовасцях, як Белавежа, Гайнаўка, Нарва, Нараўка, Дубіны, Буды, Тэраміскі, Пагарэльцы і іншыя.

Вялікая ўвага звернута на лепшае забеспячэнне турыстаў харчавымі прадуктамі і на інфармацыю для турыста.

Да пачатку турыстычнага сезона Белавежскі нацыянальны парк абавязаўся адкрыць для турыстаў Музей прыроды, які будзе цяпер размяшчацца ў турыстычным комплексе «Іва». Будзе таксама арганізаваны інфармацыйны пункт для замежных турыстаў, дзе будзе працаваць чалавек, добра ведаючы нямецкую мову.

Гайнаўская гастраномія абяцала пашырыць сетку так званай малой гастраноміі, арганізуючы шэраг малых пунктаў абслугі ўздоўж турыстычных маршрутаў.

Камітэт КФіТ запланаваў на гэты турыстычны сезон новыя формы турызму па Белавежскай пушчы. Турыстаў трэба прывозіць у вызначаныя месцы аўтобусам, і там будуць пачынацца маршруты для пешых і веласіпедыстаў. Закуплена ўжо партыя новых веласіпедаў. На пачатках турысцкіх маршрутаў будуць зроблены выпазычальні турыстычных прылад. Далей турысты разам з праваднікамі пойдуць ці паедуць веласіпедамі па вузкіх пушчанскіх сцежках туды, дзе рэдка ступае нага чалавека. Сцежак такіх у Белавежскай пушчы вельмі многа, і кожная з іх хавае ў дзікай пушчы свае таямніцы, вядомыя толькі працаўнікам Белавежскага запаведніка.

Аднак для гэтай формы турызму патрэбны аўтобус, хоць бы адзін. Але яго няма. Чым жа давозіць турыстаў?

Гайнаўскія ўстановы, якія павінны абслугоўваць турыстаў, апрацавалі гэтыя новыя, вельмі цікавыя формы турызму, бо паверылі сваім вышэйшым уладам. Чаму ж было не паверыць, калі яны атрымалі пісьмовае паведамленне такога зместу:

„Prezydium WRN — Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki w Białymstoku zawiadamia, że w roku 1971 zostały zabezpieczone środki finansowe w wysokości 400 tys. zł do Zarządu Okręgu PTTK z przeznaczeniem na zakup autokaru. W związku z tym należy zwrócić się do Zarządu Okręgu PTTK jako organizacji nadrzędnej o przydział samochodu.

Białystok, dn. 3.V.1971

Przewodniczący Komitetu
Czesław Łojko

На жаль, ніякага аўтобуса гайнаўчане не атрымалі і не прадбачваецца, каб у бліжэйшы час маглі атрымаць.

Сродкі, прызначаныя для Гайнаўкі, Акруговае праўленне ПТТК сапраўды выкарыстала — купіла аўтобус, але перадало яго не Гайнаўцы, а Алецку. Разумеем, што аўтобусаў усюды

(Працяг на стар. 4)

◆Падзеі ◆ Здарэнні ◆ Факты ◆ Каментарыі ◆ Весткі

СВЕТ

БССР

ПОЛЬШЧА

ВАЯВОДСТВА

ЗАЯВА ЎРАДА ДРВ

У сувязі з пашырэннем агрэсіўнай вайны ЗША супраць Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам урад ДРВ апублікаваў заяву.

Урад Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам разглядае ваенныя меры ЗША, уключаючы мініраванне паўночнав'етнамскіх партоў, як грубы замах на суверэнітэт і бяспеку ДРВ, парушэнне жэнеўскіх пагадненняў 1954 года па В'етнаму і элементарных прынцыпаў міжнароднага права, свабоды міжнароднага суднаходства і гандлю.

У заяве ўказваецца, што амерыканскі імперыялізм ужо шмат гадоў вядзе каланіяльную вайну супраць в'етнамскага народа. Ажыццяўляючы палітыку генацыду ў Паўночным В'етнаме, ЗША распаўсюджваюць вайну на ўвесь Індакітайскі паўвостраў і наносяць удары па населеных раёнах ДРВ, уключаючы Ханой і Хайфон.

Мініраванне партоў ДРВ, сур'ёзны сабатаж Злучанымі Штатамі парыжскай нарады па В'етнаму, значнае ўмацаванне ваенна-паветраных і ваенна-марскіх сіл ЗША для інтэнсіфікацыі вайны ў абедзвюх зонах В'етнама яшчэ больш выкрываюць агрэсіўныя дзеянні амерыканскіх імперыялістаў, гаворыцца ў заявах.

ЗАСМУЧЭННЕ ФРАНЦЫІ

«Францыя можа выказаць толькі засмучэнне, — заявіў міністр замежных спраў Францыі Марыс Шуман наконт рашэння ЗША замініраваць падыходы да в'етнамскіх марскіх партоў. — Перад эскалацыяй вайны, — сказаў ён, — Францыя заўсёды аддавала перавагу эскалацыі міру. Працягу і расшырэнню ваенных дзеянняў яна заўсёды лічыла за лепшае супрацьставіць мірнае вырашэнне праблемы. Палітыцы в'етнамізацыі — палітыку перагавораў».

А. ГРЭЧКА Ў СІРЫІ

У Сірыйскай Арабскай Рэспубліцы з афіцыяльным візітам прабывае міністр абароны СССР маршал Савецкага Саюза А. Грэчка.

ПАКАЗАЛЬНЫЯ ПАЛЁТЫ

У Панаме завершаны паказальныя палёты савецкага пасажырскага рэактыўнага самалёта «ЯК—40». Яго лётныя якасці апрабавалі пілоты і тэхнікі панамскіх авіяліній. Яны далі высокую ацэнку «ЯК-40» як машыне, якая павінна прыйсці на змену поршневым самалётам, што выкарыстоўваюцца цяпер на маленькіх аэрадромах з грунтовым пакрыццём.

ДАЛЕЙШАЕ ФІНАНСАВАННЕ

Урад Злучаных Штатаў мае намер працягваць фінансаванне радыёстанцый «Свабодная Еўропа» і «Свабода», якія вядуць падрыўную прапаганду супраць Польшчы, Савецкага Саюза і іншых краін сацыялістычнага лагера. Прэзідэнт Ніксан звярнуўся ў кангрэс з просьбай прадоўжыць асігнаванні сродкаў гэтым радыёстанцыям яшчэ на год.

АВАРЫЙНАЯ СІТУАЦЫЯ КОНРАДА

Амерыканскі касманаўт Чарльз Конрад, які рабіў на рэактыўным самалёце палёт над авіябазай, трапіў у аварыйную сітуацыю і вымушаны быў катапульціравацца. Конрад паспяхова прызямліўся, самалёт разбіўся.

(ак)

СВЯШЧЭННАЯ ПАМЯЦЬ ГЕРОЯЎ

З паведамленняў друку, радыё і тэлебачання ўжо ведаем, што сёлетні Дзень Перамогі асабліва ўрачыста адзначалі грамадзяне Савецкага Саюза. У сталіцы Беларусі з гэтай нагоды адбыўся шматлюдны мітынг на плошчы Перамогі. З прамовай на мітынгу выступіў кандыдат у члены Палітбюро ЦК КПСС, I сакратар ЦК КП Беларусі, П. М. Машэраў. У падножжа помніка-абеліска воінам Савецкай Арміі і партызанам Беларусі былі ўзложаны вянкі ад Цэнтральнага Камітэта Кампартыі Беларусі, Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР, Савета Міністраў БССР і іншых цэнтральных і гарадскіх устаноў і арганізацый. Вечарам над Мінскам успыхнулі каляровыя агні святочнага салюта.

КАМЯНЕЦ — БЯЛА ПАДЛЯСКА

Карэспандэнт агенцтва БЕЛТА паведамляе з Брэста: Сонечнай святочнай раніцай на мосце цераз Заходні Буг, дзе праходзіць дзяржаўная граніца з ПНР, прадстаўнікі працоўных Камянецкага раёна цёпла, па-братэрску хлебам і соллю сустракалі гасцей з суседняга Белападляшскага павета Люблінскага ваяводства ПНР, якія прыехалі на святкаванне Дня Перамогі.

На цэнтральнай плошчы Камянца, ля помніка У. І. Леніну, адбыўся шматтысячны мітынг, прысвечаны слаўнай перамозе над фашысцкімі захопнікамі. Аб сумеснай барацьбе савецкага і польскага народаў супраць фашызму, аб непарушнай дружбе, брацкай узаемадапамозе гаварылі выступаючыя на мітынгу I сакратар Камянецкага райкома партыі Л. Н. Марцінкоўскі і I сакратар Белападляшскага павятовага камітэта ПАРП Ян Вальчук.

«ПОЕЗД ДРУЖБЫ» З ПОЛЬШЧЫ

Ад 4 да 10 мая звыш 300 чалавек, удзельнікаў польскага «Поезда дружбы», пабывала ў Мінску. Яны наведалі памятныя месцы горада, музеі, тэатры, былі гасцямі рабочых саўгаса «Мінская агароднінская фабрыка», у Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны пазнаёміліся з дакументамі аб супольнай польска-савецкай барацьбе. У саставе польскага «Поезда дружбы» найбольш было моладзі.

П'ЕСА ПРА ДЗЯРЖЫНСКАГА

У сакавіцкім нумары штомесячніка «Полымя» знаходзім п'есу Валянціна Зуба «Юнацтва рыцара». Яна расказвае пра маладосць пазнейшага вядомага рэвалюцыянера і дзяржаўнага савецкага дзеяча Феліксa Дзяржынскага. П'еса цікавая, варта ўвагі.

АЎСТРЫЙСКІЯ ГОСЦІ

Па запрашэнні Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі ў Мінску пабывала дэлегацыя Аўстра-савецкага таварыства. Аўстрыйскія госці пазнаёміліся са сталіцай БССР і нанеслі сяброўскі візіт прадстаўнікам гарадскіх улад.

(вр)

V ПЛЕНУМ ЦК ПАРП

10 і 11 мая г.г. адбыўся V пленум Цэнтральнага Камітэта ПАРП, тэмай якога была «Перспектыўная праграма будаўніцтва кватэр». I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк выступіў з уступнай прамовай. Затым адбылася дыскусія, пасля заканчэння яе з прамовай выступіў прэм'ер П. Ярашэвіч. Інфармаваў ён аб пачынаннях, якія ўрад ужо зрабіў і якія рыхтуе, каб забяспечыць умовы для выканання перспектыўнай праграмы будаўніцтва жылых кватэр. Пленум аднагалосна прыняў пастанову адносна перспектыўнай праграмы будовы жылых кватэр. У праграме прадбачваецца пабудаваць 7300 тысяч кватэр да 1990 года.

ПАСЯДЖЭННЕ ПАЛІТБЮРО ЦК ПАРП

9 мая г.г. адбылося пасяджэнне Палітбюро ЦК ПАРП, якое абмеркавала новыя напрамкі дзейнасці міністэрства асветы і выхавання на гады 1972—1975. Палітбюро разгледзела справы, звязаныя з падрыхтоўкай да нарады партыйна-гаспадарчага актыву наконт выкарыстання рэзерваў павелічэння сельскай прадукцыі. Палітычнае бюро разгледзела таксама інфармацыю ўрада аб рэалізацыі задач замежнага гандлю на працягу чатырох месяцаў гэтага года.

27-АЯ ГАДАВІНА ПЕРАМОГІ НАД ФАШЫЗМАМ

9 мая г.г. у 27-ую гадавіну перамогі над фашызмам у цэлай нашай краіне адбыліся ўрачыстыя мерапрыемствы, прысвечаныя памяці загінуўшых у змаганні з гітлераўскімі захопнікамі. Перад помнікамі воінаў і на салдацкіх магілах пакладзены былі кветкі, стаяла варта. У Варшаве адбылася ўрачыстая змена варты перад магілай Невядомага салдата, а таксама адбыўся салют з 24 артылерыйскіх залпаў.

25 ГОД РСВ «ПРЭСА»

25-годдзе сваёй дзейнасці святкуе ў гэтым годзе Рабочая выдавецкая спулдзельня «Прэса». 8 мая г.г. найбольш заслужаным журналістам і рэдакцыйным калектывам былі ўручаны высокія дзяржаўныя ўзнагароды.

КАДРАВЫЯ ЗМЕНЫ

Старшыня Рады Міністраў назначыў мгр У. Лёранца намеснікам старшыні Камітэта па справах радыё і тэлебачання. Адначасова старшыня Рады Міністраў назначыў мгр У. Лазінскага на пасаду генеральнага дырэктара Польскага тэлебачання.

НОВЫ ПАСЁЛАК

Пабудова новага стотысячнага раёна распачата ў Лодзі. Праектанты раёна прынялі пад увагу ўсе камунальныя і сацыяльныя запатрабаванні жыхароў новага раёна. Апрача ясляў і прадшколляў для наймалодшых грамадзян, будзе пабудаваны тут дом пенсіянера.

ПЯЦЕРАНЯТАМ АДЗІН ГОД

12 мая г.г. гданьскія пяцераняты святкавалі першую гадавіну свайго нараджэння. З гэтай нагоды бацькі пяцерanят атрымалі многа сардэчных віншаванняў і падарункаў з усяе краіны, а таксама і з-за мяжы. Прадстаўнік Рады Міністраў перадаў ад імя П. Ярашэвіча Леакадзіі і Браніславу Рыхертам, найлепшыя пажаданні, а таксама 5 ашчадных кніжак ПКО.

(яц)

СЕСІЯ ВК ФАН

9 мая ў канферэнцыйнай зале прэзідыума ВРН адбылася пленарная сесія Ваяводскага камітэта Фронту адзінства народу. У прэзідыуме на сесіі былі I сакратар ВК партыі З. Куроўскі, старшыня прэзідыума ВРН З. Спрыха, прэзас ВК ЗСЛ Ю. Сапежынскі, старшыня ВК СД Р. Бартнік. Ад імя Дагаворнай камісіі партыі і палітычных стронніцтваў сакратар ВК партыі Ул. Юшкевіч аб'явіў прозвішчы 124 новых членаў ВК ФАН — дэлегатаў ад розных грамадскіх асяроддзяў. Былы старшыня ВК ФАН С. Юхніцкі, у сувязі з кепскім здароўем, па ўласнай просьбе быў звольнены ад абавязкаў, а новым старшынёй выбраны заслужаны на Беласточчыне партыйны дзеяч С. Кудла. Намеснікамі старшыні ВК ФАН выбраны М. Златажынскі, З. Спрыха, К. Дунай, Э. Паплінскі і Е. Немец. З дакладам аб далейшых задачах камітэтаў ФАН у выкананні праграмы развіцця нашага ваяводства выступіў сакратар ВК ФАН В. Якубоўскі.

ПАСЯДЖЭННЕ ПАСЛОЎ

Пад старшынством I сакратара ВК ПАРП З. Куроўскага адбылося пасяджэнне Ваяводскага пасольскага калектыву. Паслы Сейма ад Беластоцкай зямлі абмеркавалі планы працы на гэты год. Падкрэслівалася, што адным з галоўных абавязкаў пасла з'яўляецца цесная сувязь з выбаршчыкамі. У гэтым яшчэ годзе паслы абавязаліся правесці 200 сустрэч з выбаршчыкамі і рэгулярна дзяжурыць у будынках рад народовых.

В. АЦЕПКА Ў БЕЛАСТОКУ

12 мая ў Беластоку прабываў міністр унутраных спраў В. Ацепка. У суправаджэнні I сакратара ВК ПАРП З. Куроўскага міністр сустрэўся з калектывам бавоўнянай фабрыкі імя Сяржана, з партыйна-службовым активам МО, потым візітаваў Беластоцкую часць ВОП. Міністр В. Ацепка наведаў таксама Музей рэвалюцыйнага руху ў Гарадку.

БЕЛАСТОЦКІ «РУХ» НАЙЛЕПШЫ

Беластоцкі аддзел прадпрыемства «Рух» заняў першае месца ў агульнакраёвым спаборніцтве працы за 1971 год. Гэтымі днямі адбылася ўрачыстае ўручэнне пераходнага сцяга міністра сувязі і ГП прафсаюза сувязістаў. Гэта ўжо другі год падрад беластачане заваёўваюць I месца.

СУВАЛЬСКАЯ ФАБРЫКА — I МЕСЦА

Найлепшай таксама ў сваёй галіне прамысловасці краіны аказалася Сувальская фабрыка стружкавых пліт. Фабрыка атрымала пераходны сцяг міністра лясніцтва і драўнiннай прамысловасці, а таксама пераходны сцяжок дырэктара аб'яднання прамысловасці пліт, дыхты і запалак.

ЮБІЛЕЙ БТН

Беластоцкае навуковае таварыства адзначыла двухдзённай юбілейнай сесіяй сваё дзесяцігоддзе. На сесіі былі падкрэслены навуковыя дасягненні БТН за 1962—72 гады, адзначаны заслугі заснавальнікаў гэтага таварыства і абмеркаваны напрамкі дзейнасці нядаўна створанага цэнтра навуковых даследаванняў. У другі дзень сесіі адбыліся семінары асобных камісій.

(яч)

Niedziela 21. V.
7.00 Program dnia. 7.45 TV Kurs Rolniczy: „Mechanizacja usuwania obornika". 8.20 „Przypominamy, radzimy". 8.30 „Nowoczesność w domu i zagrodzie". 9.00 Klub Śmałych. 10.15 Sprawozdawczy magazyn sportowy. 12.00 „Radom" („Muzyczne wizerunki miast"). 12.35 Dziennik. 12.50 „Przemiany". 13.20 PKF. 13.30 Dla dzieci: J. Wilkowski — „Dzień babci Aurelii" („Przygody skrzata Dzięcielinka"). 14.20 „Piórkiem i węglem". 14.45 TV Spotkania Teatralne: M. Dąbrowska — „Stanisław i Bogumił". 16.10 „Kolej, las i hobby" — teleturniej. 17.15 „Osobliwe przygody Polaków" („Klub Sześciu Kontynentów"). 17.55 „Dr Jekyll i mr. Hyde" — film arch. USA („W starym kinie"). 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Witajcie w Warszawie". Koncert z okazji zakończenia XXV Wyścigu Pokoju. 21.05 „Arsen Lupin" — film franc. 21.55 Magazyn sportowy.

Poniedziałek 22. V.
15.20 i 22.40 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Zwierzyniec". 17.25 „Echo stadionu". 18.00 „Opowieść o japońskich znakach rodowych" — film jap. 18.25 „Muzyczny zakątek" — film Tele-Aru. 18.45 „Eureka". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV: J. Giraudoux — „Elektra". 21.35 Koncert chopinowski z Żelazowej Woli. 22.20 Dziennik.

Wtorek 23. V.
9.00 Dla szkół: (kl. I lic.) Język polski — J. U. Niemcewicz „Powrót posła". 10.30 „Perły czarnego kontynentu" — film dokument. jap. 12.45 i 13.55 Przysposobienie Rolnicze: „Systemy użytkowania łąk i pastwisk". 15.20 i 22.50 Politechnika TV I roku. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Program filmowy. 17.10 „Oferty". 17.30 Ekran Młodych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Perły czarnego kontynentu" — film jap. 21.30 „Kontakty". 22.00 „De revolutionibus orbium" — program słowno-muzyczny inspirowany tekstami Mikołaja Kopernika. 22.30 Dziennik.

Środa 24. V.
10.00 „Spacer" — film pol. 10.55 Dla szkół: (kl. VII) Fizyka — „Drgania i fale". 11.55 Dla szkół: (kl. VII) Historia — „U progu niepodległości". 12.45 Dla szkół: (kl. VIII) Chemia — „Cement". 13.40 „Wybieramy zawód". 15.20 i 22.45 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów! „Latający Holender". „Ludzie z różnych stron świata" — film. 17.30 „Polak pracuje". 18.00 „Sylwetki X Muzy" — Jan Machulski. 18.25 TV Kurier Warszawski. 18.45 „Okno na świat" — rep. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Spacer" — film pol. 20.30 Sprawozdanie z finałowego meczu w piłce nożnej o Puchar Zdobywców Pucharów pomiędzy DYNAMO (Moskwa) — RANGERS (Glasgow) z Barcelony. W przerwie ok 21.15 PKF. 22.20 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Czwartek 25. V.
8.15 Matematyka w szkole: „Wstęp do teorii automatów" cz. I. 9.00 Dla szkół: (kl. VI) Historia — „Nowa edukacja". 9.55 Dla szkół: (kl. II lic.) Język polski — „Eliza Orzeszkowa" 10.55 Dla szkół: (kl. III lic.) Język polski — Z. Nałkowska „Granica". 12.45 Dla szkół: (kl. VIII) Język polski — „Julian Tuwim". 15.20 i 22.55 Politechnika TV I roku. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Ekran z bratkiem". 17.40 Magazyn ITP. 18.00 „Ambicje po polsku". 18.25 TV Kurier Olsztyński. 18.45 Śląska Estrada Wojskowa. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Przypominamy, radzimy". 20.10 Teatr sensacji: J. Makarius — „Śmierć krąży wokół Diany". 21.35 „Drażliwa sprawa". 22.00 „Ekspres" czyli kabarecik kolejowy nr 1. 22.30 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Piątek 26. V.
8.00 TV Kurs Rolniczy: „Urządzenia elektryczne w produkcji zwierzęcej". 10.00 „Armando" — film fab. bułg. 11.55 Dla szkół: (kl. VII—VIII) Wychowanie plastyczne — „Sztuka ludowa". 12.45 Dla szkół: (kl. II—III lic.) Przysposobienie obronne — „Pokaz działania szkolnego oddziału samoobrony". 15.20 i 23.10 Politechnika TV I roku. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Pora na Telesfora". 17.35 „Nie tylko dla pań". 17.55 TV Kurier Mazowiecki. 18.15 Śpiewa Zdzisława Sośnicka. 18.40 „Turystyka i wypoczynek". 18.50 Dobranoc. 19.00 Dziennik. 19.30 Sprawozdanie z międzypaństwowego meczu piłki nożnej NRF — ZSRR z okazji otwarcia stadionu olimpijskiego (Monachium). 21.20 „Kraj". 22.00 Teatr TV: G. T. di Lampedusa — „Profesor i Syrena". 22.50 Dziennik.

Sobota 27. V.
9.00 Dla szkół: (kl. V) Geografia — „Ruch obiegowy ziemi". 9.30 „Ścigany" — film fab. ang. 10.55 Dla szkół: (kl. VIII) Nauka o człowieku — „Sprawy 15-latków". 11.25 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) Geografia — „Morze żywi...". 12.25 Przerwa. 15.25 Program dnia. 15.30 Program I proponuje. 15.50 „Bieg po zdrowie". 16.15 Redakcja szkolna zapowiada. 16.30 Dziennik TV. 16.40 TV Informator Wydawniczy. 17.00 Sprawozdanie z międzynarodowego mittingu lekkoatletycznego (Kraków). 18.30 „Godzina Orfeusza" — mag. aktualności muzycznych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 „Z wizytą u Was" — koncert dedykowany resortowi Ministerstwa Budownictwa (transmisja z Głogowa. 21.25 Dziennik TV. Wiadomości sportowe 21.55 „Ścigany" — film fab. ang.

Piątek, 19 maja
8.55 Transmisja z Placu Czerwonego. 10.30 Koncert. 11.00 Film dokument. 11.50 Nowiny. 13.50 Program dnia. 15.15 Film dokument. 15.30 Panorama nowin. 16.00 Koncert. Transmisja z Pałacu Zjazdów. 18.00 Reportaż z uroczystości 50-lecia organizacji pionierskiej. 19.15 Czas. 19.45 Wieczór artystów z Leningradu. 20.55 Program sportowy.

Sobota, 20 maja
7.00 Program dnia. 7.30 Nowiny. 7.45 Koncert. 9.55 Przegląd międzynarodowy. 10.10 Szkatułka muzyczna. 10.40 Teatr literacki. 11.20 Film fab. 12.40 Program sportowy. 13.40 Filmy animowane dla dzieci. 14.25 Program międzynarodowy. 14.55 Spotkania muzyczne. 16.00 Nowiny. 16.10 Film animowany dla dzieci. 16.50 Film fab. 18.00 Piłka nożna. „Dynamo" (Mińsk) — „Dniepr" (Dniepropietrowsk). 19.00 Czas. 19.30 Spektakl teatralny. 21.30 Program sportowy.

Niedziela, 21 maja
7.00 Program dnia. 7.15 Nowiny. 8.00 Kiosk muzyczny. 8.30 Spektakl TV dla uczniów. 9.45 Białe i czarne. 10.05 Mistrzostwa ZSRR w gimnastyce artystycznej. 11.15 Spektakl teatru kukiełkowego. 12.05 Zdrowie. 12.40 Knot. 12.50 Piosenki filmu radzieckiego. 13.45 Koncert chóru pieśni rosyjskiej. 14.15 Uniwersytet ludowy. 15.00 Klub filmowy. 16.00 Nowiny. 16.20 Film fab. 17.30 Wieczór autorski Lwa Oszanina. Transmisja z Kolumnowej Sali. 20.00 Program sportowy.

IV АГУЛЬНАПОЛЬСКІ ФЕСТЫВАЛЬ МУЗЫКІ І ПАЭЗІІ

КАБ БОЛЬШ ТАКІХ!

I вечар. Опера Х. Глюка «Арфей і Эўрыдыка» ў выкананні Беластоцкага сімфанічнага аркестра, хору Эдмунда Кайдаша з Вроцлава і славутай спявачкі К. Шостак-Радковай з Варшаўскай оперы.

Фота Цаф — Р. Сянько

Беластоцкі тыдзень 16—23 красавіка быў бязрэшты запоўнены фестывалем. Штовечар адна з найлепшых канцэртных залаў Беластока гасцінна адкрывала свае дзверы перад аматарамі музыкі класічнай, сучаснай, авангарднай — і такой жа паэзіі.

Як вядома, тры гады таму назад і Беласток дачакаўся свайго фестывалю — агульнапольскага фестывалю музыкі і паэзіі.

Для звычайнага жыхара Беластока, размілаванага ў музыцы і паэзіі, фестываль стаў ужо неабходны, як хлеб, як паветра. Вядома ж, не ўсялякія праявы культуры даходзяць да нас так хутка, спраўна і дакладна, як дзеецца гэта, скажам, у сталіцы ці Кракаве. Таму фестываль з'яўляецца для нас вялікай аказіяй, каб пазнаёміцца з тымі гатункамі музыкі ці паэзіі, з якімі мы не маем магчымасці сустракацца на штодзень.

І вось, такім чынам, у гэтым годзе ўжо чацверты раз збіраліся беластачане на васьмі ўрачыстых канцэртах фестывалю, кожны з якіх быў нейкі іншы, непаўторны і па зместу, і па атмасферы. Канцэрты ішлі ўперамешку. На адным вечары гледачы разам з акцёрамі вандравалі ў краіну старадаўняга мастацтва, на наступным — адразу траплялі ў нурт сучаснасці, авангарднага мастацтва. Арганізатары фестывалю паклапаціліся аб тым, каб прадставіць беластаччанам дасягненні сусветнай музычнай культуры па меры магчымасці шырока і markdown разнабакова. Побач з польскай класічнай паэзіяй, старадаўнымі італьянскімі мелодыямі, удзельнікі фестывалю змаглі пачуць французскую і нямецкую паэзію, рускую класічную музыку і сучасную савецкую паэзію.

Вялікую ўвагу звярталі арганізатары і на падборку адпаведных залаў для канцэртаў, на знешняе афармленне іх, на дэкарацыю. Цудоўны быў у гэтых адносінах пяты вечар з удзелам Яна Энгерта і варшаўскага аркестра старадаўных інструментаў. У гэтым вялікая заслуга беластоцкага сцэнографа Рышарда Кузішына.

У адным артыкуле цяжка апісаць усе канцэрты і ўражанні аб іх. Таму хацелася б сказаць прынамсі аб тым новым, што прынёс нам IV фестываль, і аб яго найбольш яскравых праявах.

Упершыню на фестывальным канцэрце паявілася оперная музыка з удзелам аркестра, хору і салісткі (I вечар). Дасканалы голас спявачкі сусветнай славы Крысцыны Шостак-Радковай заваражыў усіх. Нічога дзіўнага, яна з'яўляецца ў Польшчы найлепшым выканаўцам арыі Эўрыдыкі з оперы Х. Глюка «Арфей і Эўрыдыка».

Упершыню таксама хор a capella (Эдмунда Кайдаша з Вроцлава) выступіў у поўнай праграме (II вечар ён запоўніў мадрыгаламі — старадаўняй паэзіяй у музыцы).

Упершыню малярства было ўведзена ў фестывальны канцэрт не як дэкарацыя, а як састаўная частка музычнага вечара (IV канцэрт: «Карцінкі з выстаўкі» Мусаргскага ў выкананні піяністкі Дануты Дваракоўскай, плюс французская паэзія, плюс карціны сучасных польскіх мастакоў, між іншым, М. Валкавыцкага, Д. Лабаноўскай, Е. Лянгевіча і Е. Лабаноўскага з Беластока).

Эксперыментам таксама быў вечар, прысвечаны поўнасцю савецкаму паэту, кампазітару і акцёру Булату Акуджаве. Не ўсе жадаючыя маглі змясціцца ў невялічкай глядзельнай зальцы настаўніцкага клуба «Бакалаж». Моладзь сядзела нават на падлозе. Але ўсё гэта разам якраз перадавала настрой і атмасферу акуджаваўскіх балад, спосабу іх выканання. Вечар быў поўнасцю беластоцкі: спяваў і іграў на гітары акцёр драматычнага тэатра Генрык Длужынскі, а паэзію дэкламаваў акцёр тэатра лялек Кшыштоф Рау. Як аматар і прыхільнік творчасці Акуджавы, магу сказаць: песні — дасканала!, паэзія — не выйшла. Відаць, тут арганізатары не прадумалі да канца ролю і іх выканаўцаў.

Нельга не сказаць яшчэ спецыяльна аб III вечары. Быў гэта вечар найбольш кантраверсійны, можна сказаць, правакацыйны ў адносінах да слухачоў і гледачоў, прызнаючых толькі класіку. Ігра на струнах фартэпіяна (а не на клавішах), выкарыстанне гукаў дзіцячых цацак, электрабрытвы і іншых у якасці элементаў, ствараючых музыку, выклікала шмат дыскусій і асуджэнняў. Калектыў «MW—2» з Кракава — гэта ўжо аднак вядомы далёка за межамі нашай краіны калектыў. Дык добра, што і беластаччане маглі з ім пазнаёміцца.

На апошні вечар дырыгаваць аркестрам прыехаў яго ранейшы шматгадовы дырыжэр Ян Куляшэвіч. Чэслаў Валэйка (дэкламацыя) і скрыпач Тадэуш Гадзіна, якія выканаў канцэрт на скрыпку D-dur М. Паганіні, разам з аркестрам аформілі гэты цудоўны канцэрт.

Добры быў фестываль. Каб больш такіх!

Ада Чэчуга

НОВЫЯ ДАРОГІ ГРАМАДСКІМ ЧЫНАМ

Жыхары Беластоцкага павету актыўныя ў выконванні прац грамадскім чынам. Найбольш працуюць яны пры пабудове дарог і вуліц. У мінулым годзе пракладзены новы брук агульнай даўжыні каля 4 кіламетраў і адрамантавана больш 20 кіламетраў лакальных дарог. Агульная вартасць працы грамадскім чынам склала суму 26 мільёнаў злотых.

У гэтым годзе грамадскім чынам будзе пабудавана каля 6 кіламетраў брукаваных дарог і 20 кіламетраў жвіровак. Паабапал дарог будуць пасаджаны маладыя дрэўцы. Зараз у шматлікіх вёсках пракладаюць ходнікі. Між іншым, у Новай Волі, Дайлідах Гурных і Залуках. (яц)

ПАЛАМАНЫЯ ЛАЎКІ

Па дарозе з Беластока ў Гарадок аўтобус затрымліваецца, між іншым, на такіх прыпынках, як Сафіполь і Каралёвы Мост. На гэтых аўтобусных прыпынках адразу кідаюцца ў вочы паламаныя дашчэнтў лаўкі, а ў Каралёвым Мосце нават разбураны дах на трохсценнай пачакальні. Цікава, чаму ўсё гэта дзеецца так бяскарна? Сорам глядзець на такі беспарадак. Думаем, што пакуль хто, дык сама моладзь павінна як мага хутчэй заняцца рамонтам лавак і залатаць дзірку на даху пачакальні. (яц)

Новыя вершы

Янка Купала

Як толькі ўскатурханы ранак
Абмые расою свой твар,
Выходзіць Купала на ганак,
Руплівай сям'і гаспадар.

Сцяжынкаю звычаю крочыць,
Дзе спеліць абшар збажыну,
І сонца ласкава хоча
У вочы яму зазірнуць.

Заўсёды руплівай і дбалай
Пясняркая думка была.
І просіць у сонца Купала
Пазычыць на песню святла.

Ласкавае сонца смяецца,
Праменіць іскрынкі ў вачах.
Купалава песня да сэрца
Даўно ўжо праторыла шлях.

Мікола Хведаровіч

ДАДАТКОВЫЯ ДАХОДЫ

У Бельскім і Гайнаўскім паветах многія сяляне займаюцца саматужніцтвам. Вырабляюць яны перш за ўсё з саломы і ракіты рознага роду пляцёнкі, кошыкі, каробкі, збаны, талеркі, маты і г.д. Вырабы гэтыя знаходзяць сабе пакупнікоў не толькі на ўнутраным рынку, але і ідуць на экспарт далёка за межы нашай краіны. Саматужніцтва дае значныя даходы. У гэтым найлепш пераканаліся сяляне з Канюкоў, Крывяцічаў, Кошак, Сабятыня, Сасінаў (Бельскі павет), Вілюкоў і Палічнай (Гайнаўскі павет), а таксама іншых вёсак. Дзякуючы гэтым дадатковым даходам, сяляне пачалі яшчэ лепш жыць. Купляюць яны сабе сельскагаспадарчыя машыны, тэлевізары, пральні, прыгожую мэблю і г.д. (яц)

ВУЧАЦЦА РЫСАВАЦЬ

У грамадскім доме культуры ў Міхалове, Беластоцкага павету, актыўна працуе 10-асабовая секцыя рысавання, якую вядзе мясцовы настаўнік Раман Здунік. Ахвотныя навучыцца рысаваць збіраюцца два разы ў тыдзень. Знаёмяцца яны з рознымі пластычнымі тэхнікамі. Вясною яны намераны выйсці рысаваць у пленер.

Вучацца тут рысаваць таксама школьнікі. Збіраецца іх да дваццаці асоб.

Варта адзначыць, што тут жа ў зале клуба «Рух» юныя мастакі арганізуюць таксама выстаўкі сваіх прац. Даволі часта можна сустрэць тут і паветовыя выстаўкі маладзёжнага і дзіцячага рысунку. (яц)

ЗАЗЕЛЯНЕЛІ ПАСЕВЫ

На Сакольшчыне прыгожа зазелянела ярына. Асабліва пекна выглядае яна на тых палетках, на якіх культуры засеяны высакаякасным насеннем, атрыманым у Сакольскай насеннай цэнтралі, якую ўзначальвае Сцяпан Лукашук — грамадскі старшыня сакольскага праўлення аддзела Беларускага грамадска-культурнага таварыства.

Сакольская насенная цэнтраля на прадвесні гэтага года дала сялянам 657 тон насеннага аўса гатунку «флемінгсвайс» і «пшэбуй» (на план 565 тон), 128 тон насення яравой пшаніцы гатунку «гажоўская...» і «кароля» (на план 125 тон) і 217 тон насення высакаякаснага ячменю гатунку «дамазы», «грыф» і «уніён» (на план 199 тон).

Новыя інтэнсіўныя гатункі насення гарантуюць высокія ўраджаі. Яны хутка пераконваюць сялян, што неабходна сеяць збожжа насеннем, атрыманым з насеннай цэнтралі. Але каб атрымаць з гэтага насення высокі ўраджай, неабходна добра апрацоўваць зямлю і добра ўгнойваць глебу. (мх)

23 красавіка 1972 г. адбыўся V з'езд Украінскага грамадска-культурнага таварыства.

Украінскае грамадска-культурнае таварыства на свой з'езд прыйшло з багатымі дасягненнямі культурна-асветнай працы. Зараз УГКТ налічвае 4.595 членаў, 191 гуртоў, у тым ліку 25 гуртоў у павятовых і ваяводскіх гарадах, што складае 30,5% усіх членаў. Пад кіраўніцтвам УГКТ дзейнічае 61 аматарскі калектыў, у тым ліку 48 вакальна-музычных і 13 тэатральных, у якіх прымае ўдзел каля 1500 асоб.

Найбольш калектываў знаходзіцца ў ваяводствах Альштынскім, Жэшоўскім і Шчэцінскім. У 1970/71 гадах вакальна-музычныя калектывы далі 185 канцэртаў, якія наведала каля 50 000 гледачоў, а тэатральныя — 55 канцэртаў з 14.000 гледачоў.

У апошняй кадэнцыі адбываліся ваяводскія агляды і агульнакраёвыя фестывалі, што спрыяла каардынацыі і цэнтралізацыі дзейнасці калектываў.

З'езд адкрыў і выступіў са справаздачным дакладам старшыня Галоўнага праўлення УГКТ Мікалай Каролька. У з'ездзе прынялі ўдзел: прадстаўнік адміністрацыйнага аддзела ЦК ПАРП Уладзіслаў Скшыпчак, намеснік дырэктара грамадска-адміністрацыйнага дэпартамента Міністэрства ўнутраных спраў Зыгмунт Кнызяк, намеснік кіраўніка аддзела гэтага ж дэпартамента Станіслаў Ермак, прадстаўнік міністэрства культуры і мастацтва Эльжбета Масакоўская, дырэктар дэпартамента Міністэрства асветы і выхавання Стэфан Кшыштошэк. Нацыянальныя таварыствы прадставілі: сакратар ГП БГКТ Я. Зенюк, сакратар ГП ЯГКТ Рута Гуткоўская і член прэзідыума ГП ЛГКТ Ольгерд Невуліс.

Старшыня з'езду Андрэй Серадніцкі зачытаў прывітальнае пісьмо віцэ-міністра ўнутраных спраў Балеслава Стахуры. З прывітальным словам выступілі У. Скшыпчак, З. Кнызяк, С. Кшыштошэк, Р. Гуткоўская, Я. Зенюк і О. Невуліс.

Пасля справаздачы Галоўнага праўлення і Галоўнай рэвізійнай камісіі адбылася багатая дыскусія, у якой выступілі 23 дэлегаты.

З'езд выбраў 31-асабовае Галоўнае праўленне, 5-асабовую рэвізійную камісію і сяброўскі суд.

Старшынёй ГП УГКТ ізноў выбраны Мікалай Каролька, наместнікамі Рыгор Баярскі і Андрэй Серадніцкі, а сакратаром Аляксандр Гнацюк. Старшынёй Галоўнай рэвізійнай камісіі выбраны Ёсіп Дароха, а сяброўскага суда — Ілля Матвейчык.

З'езд прыняў пастановы.

Я. Зенюк

Прэзідыум V з'езду УГКТ.
фота: С. Грыгарчук

Пачатак на стар. 1

ЗЭТЭМЭСАЎСКІ ПАТРАНАТ

старшыня праўлення БСМ М. Баравік, каб усе яны сходзіліся да аднаго гэтага блёку, паўстаў бы балаган, а важна ж, каб праца была як найбольш карыснай. Першы маладзёжны будынак, які паўстае пры вул. Смольнай і Юравецкай, вырас ужо да чацвертага паверху. Афіцыяльна будынак мае быць перададзены ў карыстанне ў верасні гэтага года, г. зн. яго будова мае працягвацца год. Як будаўнічыя, так і зэтэмэсаўцы пакуль што нічога не гавораць, але ўсё паказвае на тое, што першы патранацкі будынак будзе перададзены ў карыстанне на многа хутчэй.

У ЗМС-е гавораць, што беластоцкая будова з'яўляецца эксперыментальнай. Іменна навучыўшыся тут, ваяводскае праўленне мае намер выйсці шырока з патранацкай справай да ўсіх кааператываў ваяводства.

Нельга сказаць, што эксперымент з адным блёкам з'яўляецца адзінай формай патранату. Каб прыняць патранацкія заданні і іх рэалізаваць, 136 зэтэмэсаўцаў пабывала ў спецыяльным лагеры будаўляных. ЗМС узмоцніў прапаганду прафесіі будаўлянага. У выніку гэтага павялічылася зацікаўленне з боку моладзі будаўлянымі гуфцамі працы. Толькі ў мінулым годзе ў будаўніцтве працавала больш 630 асоб.

Патранатам ЗМС ахоплена таксама будова шкаленёвага цэнтра ЗМС у Аўгустове. У рамках гэтай акцыі ў верасні і кастрычніку мінулага года арганізавана восем гуфцаў працы, у якіх прымала ўдзел моладзь з усяго ваяводства.

Зэтэмэсаўская арганізацыя нашага ваяводства вяла таксама акцыю, мэтай якой была справа павышэння рангу будаўлянай прафесіі. Выдадзены інфарматар аб умовах працы і навукі ў школах і на будаўляных прадпрыемствах. Апрача таго, усе зэтэмэсаўскія арганізацыі ў «прызакладовых» школах навязалі сувязь з пачатковымі школамі, дзе знаёмяць моладзь з умовамі працы ў будаўніцтве і з магчымасцямі атрымання гэтай прафесіі.

Зараз беластоцкая арганізацыя ЗМС рыхтуецца да новых форм працы ў будаўніцтве ў рамках праграмы «Моладзь для прагрэсу». Рэалізуючы гэтую праграму, моладзь будзе мець уплыў на паляпшэнне сітуацыі ў гаспадаранні матэрыяламі на будовах.

На падсумаванне патранацкай акцыі яшчэ ранавата. Тое, што робіцца, часта мае характар эксперыменту. Аднак тое, што дагэтуль зроблена, сведчыць аб тым, што акцыя ўданая. Інакш гаворачы, ЗМС мае падставы, каб шырэй прымаць патранацкія заданні. А. К.

У ШКОЛЬНАЙ БІБЛІЯТЭЦЫ

Настаўніца Аня Несцярук дапамагае вучням са Старога Ляўкова (Гайнаўскі павет) знайсці найбольш адпаведную кніжку ў школьнай бібліятэцы. Школьная бібліятэка налічвае каля 2,5 тысяч кніжак. Карыстаюцца з яе кнігазбору ўсе вучні стараляўкоўскай школы.

Фота: (ЦЯ)

ПОЛЬСКІ ЧЫРВОНЫ КРЫЖ

Памажы бліжняму!

Польскі Чырвоны Крыж — адна з найстарэйшых і найбольш заслужаных дабрачынных арганізацый. На Беласточчыне гэта арганізацыя налічвае 2798 турткоў — 175 тыс. 827 членаў. У тым ліку школьных гурткоў 1590 і членаў 111.765.

ПЦК вядзе дзейнасць у такіх галоўных напрамках: I) Санітарная асвета, інакш кажучы, навучанне аб чысціні — асабістай, асяроддзя, хаты і першай дапамозе ў нешчаслівых выпадках. Справы гэта важныя і патрэбныя, а яшчэ далёка недасканалыя ў нас. ПЦК праводзіць масавае навучанне па гэтай праблеме, рыхтуе людзей, якія прапагандуюць чысціню і здароўе. 2) Ганаровае аддаванне крыві. За мінулы год у Беластоцкім ваяводстве людзі аддалі на патрэбы цяжка хворых 1298 літраў крыві. Былі гэта чыгуначнікі, шафёры, энергетыкі, стражакі. Амаль зусім не аддаюць сваёй крыві на патрэбы лячніцтва людзі з вёсак. ПЦК сардэчнымі словамі заклікае ўсіх уключыцца ў гэтую гуманістычную акцыю, тым больш, што запатрабаванне на каштоўны лек — людскую кроў, павялічваецца. 3) Апека над хворымі дома. У Беластоцкім ваяводстве дзейнічае 15 пунктаў апекі над хворымі дома. Пад такой апекай знаходзіцца цяпер 250 цяжка хворых і калек. Апеку і дапамогу ў хату ім нясе 120 сясцёр пагатоўя ПЦК.

Ваяводскае праўленне ПЦК стараецца пашырыць гэтую форму дзейнасці і заклікае жанчын добрага і цярплівага сэрца прайсці спецыяльныя курсы і заняцца гэтай працай. Яна платная — 5 зл. за гадзіну. А курсы на тэму «Як паступаць з хворым дома» вядуцца ў пунктах «Практычная пані», «Навачэсная гаспадыня», у школах і шпіталях.

У сувязі з днямі ПЦК, якія праходзілі ад 8 да 15 мая, ПЦК накіраваў заклік да школьнай моладзі, каб усе гурткі ПЦК, кожны на сваім месцы, заняліся людзьмі старымі і хворымі, каб памагалі ім у цяжкія хвіліны. Няхай ПЦК-оўцы будуць праменнем сонца для нешчаслівых! (вл)

Пачатак на стар. 1

не хапае, і там ён патрэбны. Але Алецк ужо мае і без таго наступнага аўтобуса сродкі транспарту для перавозкі турыстаў. А для Гайнаўкі гэта быў першы і адзіны аўтобус. Цяжка сказаць, як і чым гайнаўчане могуць вазіць турыстаў, як павінны пашыраць найтаннейшыя формы турыстыкі для тых, хто яшчэ не ездзіць уласнай аўтамашынай, а хоча прайсціся пушчанскімі сцежкамі, падыхаць добрым лясным паветрам.

Не ведаю, чым матывавалі гэты крок кіраўнікі Акруговага праўлення ПТТК, але нам здаецца, што Белавежа не такі ўжо нікчэмны аб'ект у параўнанні з ваколіцамі Алецка, і хоць адзін аўтобус для абслугоўвання турыстаў у Гайнаўцы быць павінен.

Здаецца, з гэтага пункту гледжання зыходзіў і Ваяводскі камітэт КФіТ, прызнаючы сродкі на аўтобус для Гайнаўкі і высылаючы ёй паведамленне ў гэтай справе.

Нягледзячы на гэтыя непаладкі, мы спадзяемся, што турысты, якія адважацца накіравацца ў бок Гайнаўкі і Белавежы, не будуць шкадаваць свайго рашэння і будуць добра і хутка абслужаны.

Я. Чэрнякевіч

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

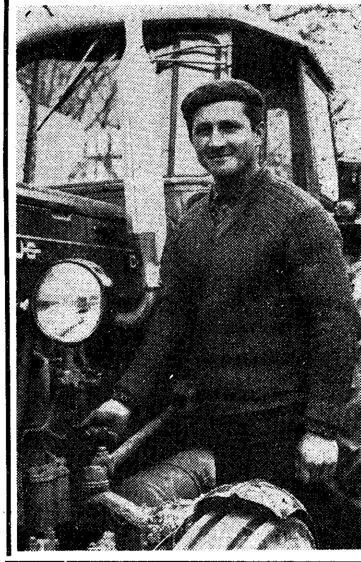
ПАВЕЛ ЯЛОЗА

Малады селянін Павел Ялоза — ураджэнец вёскі Старое Беразова (Гайнаўскі павет). Працу на 8-гектаравай гаспадарцы пачаў пасля заканчэння вучобы ў мясцовай сельскагаспадарчай школе (СПР). Збірае ён высокія ўраджаі збожжавых культур і бульбы. Сярэдні ўраджай збожжавых культур у яго 32 цэнтнеры з 1 га зямельных угоддзяў. У мінулым годзе сабраў ён, напрыклад, 40 цэнтнераў ячменю з 1 га і 300 цэнтнераў бульбы з 1 га. Варта адзначыць, што Павел Ялоза мае ўласныя доследныя палеткі. Гадуе ён 4 кароў, у тым ліку 3 дойных, 3 цялят і 11 свіней. Прадае ў сярэднім па 20 літраў малака ў суткі. Для хатняй жывёлы пабудаваў ён новую абору. Пабудаваў таксама новую клуню і зараз пачаў будаваць дом.

Павел Ялоза імкнецца механізаваць усе палявыя працы. Мае ён уласную касілку, сеўнік і г.д., а іншыя сельскагаспадарчыя машыны бярэ ў мясцовым сельскагаспадарчым гуртку, у якім працуе трактарыстам і з'яўляецца шматгадовым скарбнікам. Стараберазоўскі сельгасгурток дасягнуў вялікіх поспехаў у сваёй працы. Кожны з васьмі трактарыстаў выпрацаваў у ім на працягу мінулага года па 1220 гадзін. Працай трактарыстаў задаволены ўсе мясцовыя сяляне. Сельгасгурток выпрацоўвае надвышкі. Частку грошай прызначае ён на маладзёжныя конкурсы. У мінулым годзе арганізаваў ён для ўсіх аднасяльчан бясплатны канцэрт Лодзінскай эстрады.

Павел Ялоза з'яўляецца членам ЗМВ і ЗСЛ.

Тэкст і фота Я. Цялушэцкага

БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА — АЛЯКСАНДР БАРШЧЭЎСКІ

ПЕРЫЯД XIX СТАГОДДЗЯ

ЯН ЧАЧОТ — ЧАСТКА I

Адзін з найвыдатнейшых пісьменнікаў з польска-беларускай школы Ян Чачот нарадзіўся ў Навагрудскім павеце 17.VII.1796 года, памёр 23.VIII.1847 года. У 1815 годзе паступіў разам з Міцкевічам у Віленскі універсітэт. Вучыўся аднак там нядоўга. Пачаў працаваць на Віленшчыне. Аднак утрымоўваў кантакт са студэнцкай моладдзю і прымаў удзел у працы нелегальнай арганізацыі філаматаў. Арганізацыя была выкрыта царскім урадам. Адбыўся суд. Чачот быў засуджаны на ссылку. Пачаткова прабываў ва Уфе, пасля ў Тверы. Чачот вёў сябе ў ссылцы беззаганна, таму мясцовы губернатар падтрымаў яго старанні аб дазволе вярнуцца на радзіму. У пачатку трыццатых гадоў Чачот вярнуўся ў Беларусь. Жыў у Лепелі і працаваў у праўленні будовы Беразінскага канала. Службовыя абавязкі прымушалі Чачота да частых выездаў. Выезды гэтыя выкарыстоўваў Чачот, між іншым, на збіранне беларускага фальклору. Збіраў, зрэшты, не адзін. Уваходзіў у кантакт з мясцовай шляхтай, заахвочваў да запісаў фальклорных тэкстаў знаёмых паненак. Такім чынам сабраў велізарную, як на тыя часы, колькасць фальклорнага матэрыялу. Матэрыял гэты не заўсёды мае аднак навуковую вартасць. Сам Чачот, не гаворачы ўжо аб яго памагатых, не меў дастатковай сумы фальклорных ведаў. З гэтай прычыны запісваў не дакладна, прыблізна; не заўсёды было вядома, ад каго і ў якой мясцовасці тэкст запісаны. Нягледзячы на гэта, запісы Чачота мелі значнае навуковае і вялікае палітычнае значэнне. Пры нагодзе збору фальклору Чачот стараўся звярнуць увагу землеўласнікаў на народную нядолю і цемру. Звароты палітычнага тыпу да землеўласнікаў выступалі таксама ў творчасці Чачота.

Адкуль у Чачота з'явілася зацікаўленасць беларускім фальклорам і народнасцю? Былі яны вынікам рамантычнай праграмы, прыхільнікам якой з'яўляўся Чачот. Таварыства філаматаў было тыповай рамантычнай арганізацыяй. Сваю мэту бачыла ва ўзбагачэнні цывілізацыі элементамі народнай культуры. Філаматы не абмяжоўвалі сваёй дзейнасці толькі народнай песняй ці казкай. Цікавіліся яны таксама матэрыяльнай культурай народа, абраднасцю, звычаёвасцю, статыстыкай і г.д. Філаматы цікавіліся па сутнасці ўсёй тэрыторыяй, на якой пражывалі беларусы. I так, напрыклад, 8.V.1828 г. Малеўскі на пасяджэнні філаматаў характарызаваў працу М. Рукевіча «Wiadomości o ludności w obwodzie białostockim». Былі выпадкі, калі філаматы цікавіліся таксама фальклорнымі матэрыяламі, звязанымі з украінцамі і літвінамі, аднак галоўным аб'ектам іх зацікаўленасці засталася Беларусь. Ды гэта зусім лагічна, калі зважыць, што галоўныя дзеячы філаматаў, як Ян Чачот і Тамаш Зан, былі сваім паходжаннем звязаны з мясцовай беларускай шляхтай. Беларуская мова не была для іх мовай чужой. Ведалі яе з бацькоўскіх дамоў, з папярэдняга дамашняга акружэння ў дзяцінстве.

Звяртаючыся да беларускай мовы, выкарыстоўваючы яе ў творчасці, і Зан і Чачот не звярталіся да справы штучна прыдуманай. Наадварот, часткова ўзводзілі беларускую мову да таго ранга, які быў ёй належны і з якога яна карысталася ў часы Вялікага княства Літоўскага.

Філаматы даволі часта ўводзілі беларускую мову ў праграмы сваіх пасяджэнняў. Спявалі беларускія песні, аналізавалі склад народнага беларускага верша, шукалі ў вясковай песні адбіцця народнай душы, услухоўваліся ў песенныя мелодыі, шукалі ў іх інспірацыі для творчасці тагачасных кампазітараў, шырока выкарыстоўвалі беларускія прыказкі і прымаўкі, звярталіся да народнай абраднасці, замоваў, забабонаў. У таямнічасці і містычнасці некаторых абрадаў бачылі яны ўзор для ўласных балад, якія таксама былі ўтрыманы ў атмасферы таямнічасці і змрочнасці. Нязвыклыя прыгоды і здарэнні, кантакт жывых і памёршых — усё гэта было пачэрпнута з народнай беларускай фантастычнай песні і казкі.

Філаматы адносіліся да беларускага фальклору досыць свабодна. Іх даследаванні былі пазбаўлены навуковай строгасці. Тлумачыцца гэта тым, што былі яны наогул паэтамі, а не вучонымі. Зрэшты, на пачатку XIX ст. фалькларыстычная навука ставіла яшчэ першыя крокі і не мела выразна акрэсленых формул і прынцыпаў. Філаматы, даследуючы беларускі фальклор, часцей кіраваліся інтуіцыяй, чымсьці ведамі. Найгоршым было тое, што часта папраўлялі фальклор. Удасканальвалі яго. Лічылі, што не ўсё ў ім дасканалае, і таму тое-сёе трэба змяніць і ўпрыгожыць. Нягледзячы на ўсе гэтыя хібы, зрабілі многае і ў галіне збору фальклорных матэрыялаў, і ў галіне выкарыстання іх у сваёй творчасці, і ў галіне спроб навуковага аналізу.

Няма сумненняў, што галоўная роля ў зборы, характарыстыцы і публікацыі беларускага фальклору належыць Яну Чачоту, таму трэба яе больш дэталёва разглядзець.

ЯК ВЫКАРЫСТАЦЬ НАДВЫШКІ МАЛАКА?

Малачарская спулдзельчасць у Беластоцкім ваяводстве з'яўляецца перадавой у краіне. За 1971 год заняла яна другое месца ў агульнадзяржаўным сацыялістычным спаборніцтве працы. Зараз 20 акруговых малачарскіх спулдзельняў мае 35 знакаў якасці, у тым ліку тры з іх мае найвышэйшы знак якасці Q. На малачарскіх прадпрыемствах працуе 61 брыгада сацыялістычнай працы.

Зараз, у вясенне-летні перыяд, малачарская спулдзельчасць рыхтуецца да скупкі і перапрацоўкі большых паставак малака. Актуальна ў нашым ваяводстве будуецца або разбудоўваецца 8 казеінярняў, у тым ліку ў Міхалове і ў Заблудове. Ідзе зараз разбудова парашкоўні ў гайнаўскай малачарскай спулдзельні, а таксама праводзіцца мадэрнізацыя беластоцкай спулдзельні. Варта дадаць, што ў гэтым годзе будуць перададзены ў карыстанне два новыя, пасучаснаму абсталяваныя, малачарскія прадпрыемствы ў Кольне і Моньках. Сёлета прыбудзе шмат новых пунктаў скупкі малака. Толькі ў Беластоцкім павеце прыбудзе іх пяць. Дзякуючы пастаўцы большай колькасці малака і мадэрнізацыі малачарскіх спулдзельняў, у гэтым годзе значна павялічыцца прадукцыя малака ў парашку, сыраў, полькрэму і ёгурту.

Зараз заключаюцца шматгадовыя дагаворы з сялянамі на дастаўку малака. Усе тыя сяляне, якія іх ужо заключылі, атрымліваюць дапамогу ў кармах, пры абсталяванні кароўнікаў і ў заатэхнічнай апецы над хатняй жывёлай. (ця)

УЛАДЗІМІР НАУМЮК І ЯГО РАЗЬБА

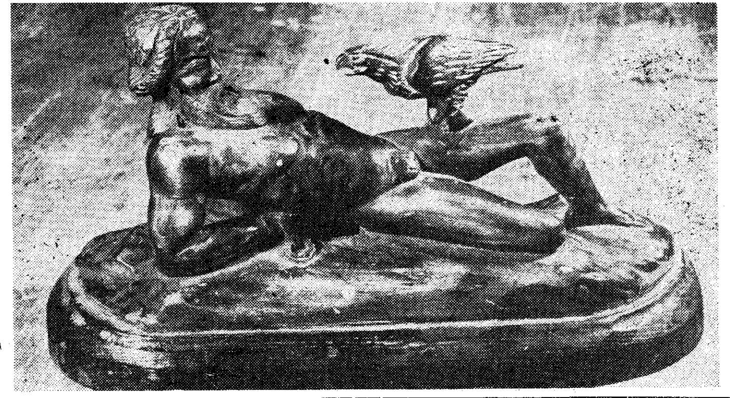
Уладзімір Наумюк заняўся разьбой сем год таму назад, хаця палюбіў гэты занятак яшчэ ў дзяцінстве. Тады не меў ён аднак на гэта ні часу, ні ўмоў. Вайна адабрала ў яго бацькоў. Выхаваннем яго занялася бабуля, якая жыла ў бядзе і нястачы. Каб зарабіць на хлеб, Валодзя ад самых ранніх гадоў быў вымушаны цяжка працаваць на гаспадарцы. Яго набытак — 3 гектары зямельных угоддзяў — знаходзіўся аж у 40 кусках. Такая гаспадарка не магла пракарміць сям'і, і таму Валодзя пачынае працаваць «дарыўча». Займаецца цяселькай, а пасля здабывае прафесію электраманцёра. У вольную часіну пачаў выразаць у дрэве фігуркі зуброў, (яго родная вёска Канюкі, што ў Бельскім павеце, знаходзіцца непадалёку ад Белавежскай пушчы). Цяпер Наумюк мае больш вольнага часу. Пасля ліквідацыі цераспалосіцы пачаў куды лепш гаспадарыць. Мае таксама больш вольнага часу на тое, каб развіваць свой талент. Калі верыць словам Наумюка, дык для яго разьба ў дрэве з'яўляецца найлепшым адпачынкам.

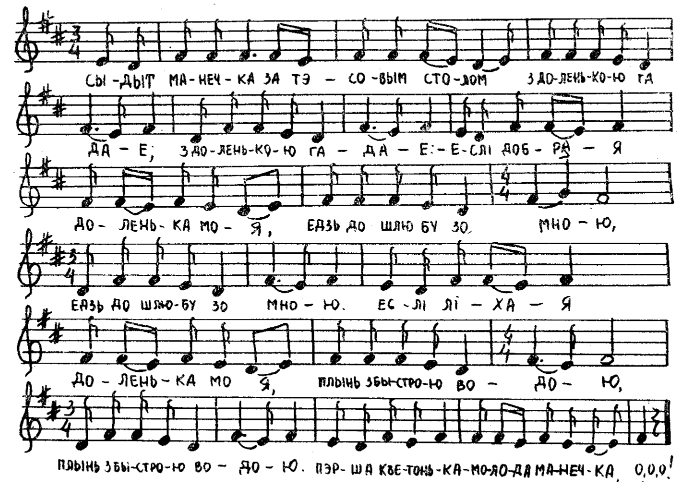
Уладзіміру Наумюку 37 год. Мае ён усяго пачатковую адукацыю і ніколі не меў дачынення з вялікім мастацтвам. І хаця і зараз не мае шмат прыхільнікаў для свайго мастацтва ў сваім асяроддзі, то аднак творчасць яго цесна звязана з вёскай, якая з'яўляецца яго галоўным натхненнем у творчых пошуках. Сярод яго фігурак знойдзем поўнага павагі сейбіта, хлапца з цапом, вясковую жанчыну са снапком, пастуха, рыбака, які цягне сець, дзядулю, які пляце кошык з саломы... Цэлы свет роднай вёскі замкнуў Наумюк у сваёй разьбе. Свет селяніна-мужыка, які змагаецца з нястачай, з цяжкасцямі свайго лёсу. Ёсць у яго фігурках шмат меланхоліі і задуменнасці. Цікавай кампазіцыяй з'яўляецца фігурка Пятра і Паўла. Маюць яны твары, спартрэтаваныя з царкоўных ікон. Святыя гэтыя паўсталі пад уплывам колішняга выхавання бабкі. Было ў яе хаце многа абразоў. Ганяла яна дзяцей да малітвы. І гэты след мінулага застаўся ў Валодзі. Засталіся глыбока ў памяці доўгія твары святых, у якіх прасіў ён некалі хлеба і памілавання.

Уладзімір Наумюк не малюе сваіх рэзьбаў. Часта выкарыстоўвае прыродную чароўнасць сырой драўніны — сістэму слаёў, жылак і расколін, якія з'яўляюцца дадатковымі дэкарацыйнымі элементамі. Асабліва захапляюча выглядаюць фігуркі са старога дуба, які пралежаў тысячы гадоў на дне ракі Нарвы і стаў зусім чорны. Наумюк выконвае свае фігуркі не толькі з мяккай ліпы, але і з грушы і дуба. Між Наумюком і драўнінай, мабыць, існуе нейкі тайны дагавор. Драўніна яму пакорная. Усе яго фігуркі выкананы вельмі дакладна. Наумюк не пераймае нічыіх узораў, нічыіх думак, не паддаецца нічыім уплывам. Ён творыць з самой патрэбы сэрца.

У 1970 годзе Уладзімір Наумюк упершыню выслаў свае фігуркі на выстаўку рэгіянальных сувеніраў і атрымаў ўзнагароду. Іменна ад таго часу зацікавілася яго разьбой Беластоцкае аб'яднанне саматужнікаў і народных вытворцаў у Беластоку. У мінулым годзе яго разьба прымала ўдзел у выстаўцы ў Доме селяніна ў Варшаве і атрымала там высокую ацэнку.

Янка Цялушэцкі

Сыдыт Манечка за тэсовым столом
З доленькою гадае, з доленькою гадае:
— Еслі добрая доленька моя,
Едзъ до шлюбу зо мною,
Едзъ до шлюбу зо мною.
Еслі ліхая доленька моя,
Плынь з быстрою водою,
Плынь з быстрою водою.
Пэрша кветонька — молода Манечка,
О-о-о!

Ад Марыі Каспэрук 1920 г. нараджэння, якая жыве ў в. Вілянова, грамада Клюковічы, Сямяціцкі павет, запісаў 21 сакавіка 1972 г. Мікалай Гайдук. З магнетафоннай стужкі запіс зрабіў Сяргей Лукашук.

ТРАПІЛА КАСА НА КАМЕНЬ

У сям'і Кетасаў усё мусіла быць так, як скажа жонка. Дзе, калі, што рабіць на полі, панадворку ці гумне, што прадаць і купіць, што адзець і што з'есці — аб усім вырашала жонка. Муж быў ціхавата-шматаваты, не ведаў нават, дзе ляжаць хатнія грошы. Быў ён цалкавіта пад жончыным пантофлем. Быў добрым выканаўцам яе загадаў. І зжыўся з гэтым.

У Кетасаў сталі падрастаць дзеці. Янінка была паслухмянай дзяўчынкай. Што праўда, ёй не падабаліся некаторыя загады маці, але каб яе не гнявіць, зносіла іх. Зусім інакш было з Уладкам. Ён быў упарты, станоўчы. Калі стаў кавалерам, і адзяваўся не так, як маці хацела, і калегаў меў не па густу маткі, і з дзяўчынай падружыў не паводле матчынай мыслі. І вось тады пачалася бяда, пачалося пекла ў хаце, пачаўся плач і скрыгат зубамі. Маці ніяк не магла зміріцца з тым, што сын не падпарадкоўваецца ёй. Уладак нарэшце вырашыў пакінуць родную хату. Ажаніўся з Галяй і стаў жыць у яе бацькоў. Маці са злосці не пайшла на іх вяселле і бацьку не пусціла. Сын у разуменні маткі стаў яе ворагам.

Праз нейкі час пачалася і другая бяда. Да дачкі сталі заляцацца хлопцы, але паводле маткі не былі яны годнымі Янінкі. А тыя хлопцы, да бацькоў якіх прыдабралася маці, не наведвалі іх хаты. Але нечакана падвярнулася шчасце. Пасватаўся да Янінкі хлапец з Беластока. Высокі, прыгожы, «салодкі» ў мове. Спадабаўся ён Кетасовай. Праўда, дачка мела да яго шмат засцярог. Перш за ўсё за нахальства і за хітрунства. Але выйшла за яго замуж. Бацькі прадалі двое коней, чатыры каровы, гумно, свіронак і купілі ім у Старасельцах хату. Добры зяць запрапанаваў ім таксама пераехаць да іх у Старасельцы. І яны пераехалі. Зяць пастанавіў купіць легкавую машыну і падгаварыў бацькоў жонкі прадаць хлявы, кусок сенажаці, некалькі гектараў зямлі і сельскагаспадарчыя машыны. Бацькі не паспелі прадаць толькі хату, таму што сын за адзін дзень разабраў, а за другі дзень зладжыў яе на жончынай сялібе. Нічога не маглі зрабіць яму за гэта. Бо і так яго моцна пакрыўдзілі. Усё дачцы і зяцю аддалі. А зяць купіў машыну і раз'язджаў, як пан. Каб цёшча з цесцем не елі дарма хлеба, хутка іх уладзіў на работу і паставіў справу так, што грошы мусяць яны аддаваць на хатнія выдаткі. Кетасова баялася спрачацца з зяцем, таму што ён быў выбуховы, гвалтоўны, хуткі да бойкі. Ім камандаваць цёшча не магла. Больш таго, стала пакорная, стала баяцца яго голасу, стала нават яму дагаджаць, і тады быў ён значна лепшы і да яе, і да жонкі сваёй. Каб цёшча не папракала, што жыве ён у яе хаце, зяць прадаў хату і пабудаваў у Беластоку мураванку. Цёшча даглядала ўнукаў і не магла сабе дараваць таго, што зяць так усіх іх падпарадкаваў свайму нялюдскаму характару. Яна магла пакамандаваць толькі сваім мужам і дачкой, якія наогул нічога не вырашалі ў сямейных справах.

Час ішоў. Памёр цесць. Падраслі ўнукі. Цёшча ўжо мала была патрэбная ўласніку зарабковага таксі. І зяць пазнаёміў цёшчу з багатым адзінокім 70-гадовым дзядуляй, які меў свой прыгожы дом. Падгаварваў зяць 64-гадовую цёшчу выйсці замуж.

— Ён хутка памрэ, а ўсё багацце застанецца, а ў вас ёсць унукі, — даказваў ён цёшчы. Пасля зяць падгаварваў жонку, а нават сваіх дзяцей, каб пераконвалі цёшчу аб патрэбе замужаства з дзядуляй. І цёшчу пераканалі. Яна выйшла замуж за багацце. І стала камандаваць новым мужам, так як тэта, бывала, камандавала сваім першым мужам. Не любіла яго жартаў і залётаў, не зносіла яго старэчых замашак. Думала яна, што хутка дачакаецца смерці дзядулі. А ён жывучы, здаравенны. Дзядуля не зжыўся з новай жонкай і, не пражыўшы з ёю паўгода, выгнаў з хаты Кетасову і падаў на развод. Бяздомная Кетасова стала шукаць літасці ў людзей. Зяць не хоча яе прыняць. А сын, што на вёсцы, можа яе і прыняў бы, але яна сароміцца звяртацца да яго ў гэтай справе. І вырашыла Кетасова прасіць гарадскую раду нарадовую ў Беластоку, каб яна прыдзяліла ёй якінебудзь пакой у старым будаўніцтве. Ходзіць цяпер яна па горадзе і шукае людзей, якія маюць моцныя плечы ў прэзідыуме МРН. А ці знойдзе?

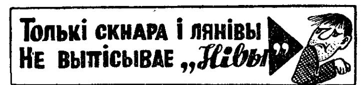
Міхась Хмялеўскі

...ў Беластоцкім ваяводстве існуе 1261 гурток ЛЗС з лікам 41707 членаў. 11400 членаў — гэта дзяўчаты і жанчыны.

...дагэтуль ЛЗС-аўцы пабудавалі грамадскім чынам 22 спартыўныя стадыёны, 491 спартыўную пляцоўку да «сяткоўкі», 217 футбольных пляцовак і 42 баскетбольных пляцовак.

...у Беластоцкім ваяводстве на працягу 10 гадоў (1960—1970) лік кніжак узрос з 1.268 тысяч да 2.260 тысяч, а лік чытачоў з 178 тысяч да 300 тысяч. (яц)

Над рэчкай Нараўкай у Белавежы. Фота Ул. Паўлючука

АТРУЧВАЮЦЦА ВОДЫ — ТРЫВОГА!

Вада — гэта крыніца жыцця. Праўду гэтую людзі знаді ўжо даўно. Аднак праходзілі стагоддзі, і ніхто ніколі амаль не рабіў з вады праолемы, хіба толькі ў часе паводак ці засухі. І вось так дайшлі мы да шасцідзесятых гадоў нашага стагоддзя. Вада стала адной з асноўных праблем нашай гаспадаркі. Аказалася, што без вады не толькі чалавек не можа жыць, але не могуць працаваць фабрыкі і прадпрыемствы, нават такія малыя, як малачарні і рашарні.

сёлкаў. Характэрна, што з 65 прадпрыемстваў, якія залічваюцца да пляцовак, асабліва забруджваючых воды, толькі 20 мае ачышчальні сцёкаў. Што датычыць гарадоў і пасёлкаў, дык ачышчальні сцёкаў маюць толькі Элк, Алецка, Голдап і Монькі, якія ачышчаюць у 30 прац., а Чорна Беластоцкая і Аўгустоў — у 90 прац. ачышчэння.

Найбольш грознымі з'яўляюцца сцёкі з цукроўні і рашарні, таму што робяць яны спусташэнне настолькі вялікае, што не пад сілу яго потым направіць. Напрыклад, такія рыбы: бжана, болень ці рак шляхетны зусім загінулі. Найвялікаторыя прадпрыемствы, каб не быць злоўленымі на забруджванні ракі ці возера, укідаюць гэтую атруту пераважна ў суботу і ноччу, г.зн. тады, калі вядома, што скромны апарат воднай гаспадаркі не працуе. Такіх атручвальнікаў цяжка зславіць, а асабліва даказаць іх віну.

Неахвотна гэтымі справамі займаюцца і павятовыя пракуроры. Справы такія цягнуцца гадамі, а калі ўжо Польскае аб'яднанне вудзільшчыкаў дакажа віну, тады нярэдка пракурор спыняе справу з прычыны «малой грамадскай шкоднасці ўчыненага злачынства». Ці

У гэтым годзе шырока адзначаўся ў Польшчы Міжнародны тыдзень чысціні вады, а лозунгам яго было: «Чыстыя воды — крыніцай жыцця».

Гэты лозунг, уласна кажучы, удакладняе наш першы сказ. Бо не кожная вада з'яўляецца крыніцай жыцця. Лёгка пераканаешся ў гэтым, калі паглядзіш, як Арлянкай ці Сакалдой плывуць атручаныя рыбы. Чаму так дзеецца? І ўвогуле, як маюцца справы з чысцінёй вады нашых рэк і азёраў?

Аказваецца, што ў гадах 1967—69 аж 37,8 прац. даўжыні галоўных рэк у Польшчы больш напамінала вадзяныя сцёкі. чым натуральныя воды. Праўда, што ў нас, на Беласточчыне, справа не выглядае крытычна. Найбольш брудныя воды маюць Катавіцкае, Апольскае і Зялёнагурскае ваяводствы. Аднак і ў Беластоцкім ваяводстве чыстасць вод пагаршаецца і, як прадбачваюць спецыялісты, працэс гэты будзе паглыбляцца аж да 1975 года, калі дзякуючы пабудове новых чысцільняў працэс павелічэння забруджвання павінен быць устрыманы.

Лабараторы і кантралёры аддзела воднай гаспадаркі ў Беластоку перакананыя сцвярджаюць, што ў нашым ваяводстве 15,6 працэнтаў паверхнаснай вады з'яўляецца забруджанай. Напрыклад, рака Лесьна Права ў Гайнаўцы ці Арлянка ў Бельску — гэта рэчкі, дзе колькасць сцёкаў (гаспадаркі камунальнай, рашарні, млянарні і шпіталя) большая ад колькасці вады ў рэчцы. Адным словам, у ваяводстве зараз ёсць каля 360 кіламетраў рэчак затрутых.

Што затруе нашыя воды, упускаючы свае сцёкі? 710 прамысловых прадпрыемстваў і 36 гарадоў і пасёлкаў шымі атручвальнікамі з'яўляюцца бельская рашарня і сакольская малачарня.

У мінулым годзе адміністрацыя і суды налажылі кары на атручвальнікаў. Агулам служба воднай гаспадаркі зарэгістравала 17 забруджванняў, у тым ліку 5 шкодных (наступіла снуласць рыб). Прадпрыемствы - атручвальнікі заплацілі 2.640 тыс. зл. кары, з чаго «Фасты» 1.933 тыс. зл. Можна з гэтага зрабіць вывад, што гэтыя кары смешна малыя і што многім прадпрыемствам проста выгадней плаціць кары, чым будаваць ачышчальні. Але дзе ж сумленне людзей, кіруючых гэтымі прадпрыемствамі? З сумленнем напэўна не ў парадку, калі вядома, напрыклад, што несапраўды гэта такое малое злачынства? Можа, калісь гэта фактычна не было праблемай, калі ў рэчках дамінавала вада, але зараз? Аж смешна, што небяспека, выплываючая з атручвання рэк, не знайшла правільнага праўнага адлюстравання ў ахоўнікаў справядлівасці і права.

А з другога боку, дык чысціня нашых водаў у рэках і азёрах залежыць ад нас, ад тых, хто мае пад сваёй апекай краны і злевы, якія кантралююць нормы карыстання вадой. Памятайма, што толькі чыстая вада з'яўляецца крыніцай жыцця. А жыццё ж найдаражэйшае.

А. Карпюк

Р. Нарва. Тут яшчэ вада чыстая, але 60 км Нарвы, ад месца, дзе ўліваецца Арлянка, у ваколіцах Лап, ракі Супраслі аж да Бебжы — нясе ў сабе атрутны яд.

КУТОК ГАСПАДЫНІ
ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

ЗНАЧЭННЕ СЫРА Ў ХАРЧАВАННІ

Малако і малочныя прадукты маюць важнейшае значэнне для здароўя чалавека. Малако з'яўляецца найбольш усебаковым прадуктам харчавання. Таму на свеце наглядаецца імкненне да павелічэння спажыцця малака. Добрыя сыры можна выпрадукаваць толькі з добрага свежага малака.

Якая ж роля сыроў у харчаванні? Сыры з'яўляюцца багатай крыніцай поўнавартаснага бялка. А бялок, як вядома, з'яўляецца адным з галоўных складнікоў нашага харчавання. Недахоп бялка ў дыеце прыводзіць да змен у арганізме. У дзяцей і моладзі можа быць затрыманы рост і агульнае развіццё. У выніку недахопу бялка могуць таксама паявіцца змены ў вантробе. Можа назірацца змяншэнне адпорнасці на розныя хваробы.

Сыры з'яўляюцца таксама адной з багацейшых крыніц жывёльнага тлушчу. А тлушч, як вядома, з'яўляецца адной з найбольш сканцэнтраваных крыніц энергіі для людскога арганізма. Тлушч, які знаходзіцца ў 100 грамах сыра, мае ў сабе вітаміна А ў колькасці, якая складае 20 працэнтаў вітаміна А, неабходнага для арганізма чалавека ў дзень. Акрамя таго, тлушч, які знаходзіцца ў сыры, мае вялікую сытную вартасць, паколькі мае здольнасць затрымліваць выдзяленне жалудачнага соку.

Сыры з'яўляюцца значнай крыніцай кальцыя і фосфару. Роля гэтых мінеральных складнікоў не абмяжоўваецца толькі ўдзелам у будове касцей і зубоў. Аб фосфары гавораць, напрыклад, што няма іншага харчавога складніка, які б адыгрываў такую важную ролю ў шматлікіх і важных жыццёвых працэсах.

У сырах ёсць шмат вітамінаў А, B_1 і B_2, якія маюць істотнае значэнне для правільнага функцыяніравання арганізма, для здароўя чалавека. Дзякуючы вітаміну А ўтвараюцца новыя клеткі і тканкі. Неабходны гэты вітамін асабліва для растучых арганізмаў. Недахоп вітаміна А выклікае сухасць і лушчэнне скуры, ламлівасць валасоў, а таксама сур'ёзныя змены ў воку. Большы недахоп вітаміна В, выклікае адмоўныя змены ў нервовай сістэме. Калі ж не хапае вітаміна B_2, то ў арганізме чалавека адбываюцца змены на языку і ў роце (лушчацца і лопаюцца губы, у кутках рота часта бываюць так званыя «заяды»), на твары паяўляюцца часта прышчы, а таксама адбываюцца змены ў воку. А сыры ж з'яўляюцца багатай крыніцай вітаміна B_2.

Як мы ўжо адзначалі, асаблівае значэнне для сыраварства мае мікрабіялагічная чысціня малака. Выраб сыроў абапіраецца на працэсах мікрабіялагічных. На паасобных этапах вырабу сыроў дзейнічаюць розныя прыязныя для чалавека мікраарганізмы, якія фармі руюць характарыстычныя рысы розных гатункаў сыра, адрозніваючыя яго па смаку, па велічыні вочак, па кансістэнцыі.

Гаспадыня

ЯЎГЕН БЕРАЗНЯК

«Я» — «ГОЛАС»

МАЁР ВІХР РАСКАЗВАЕ ПРА СЯБЕ І СВАЮ РАЗВЕДКУ

Расказ Яўсея Блізнякова пра тое, як бралі маёра Курта Пекеля, я запісаў адразу пасля выхаду з варожага тылу. Прыводжу гэты запіс з невялікімі скарачэннямі.

«Трое сутак сачылі мы за «нашым» інжынерам. Удакладнілі яго маршрут, рэжым дня, звычкі. Пекель — вялікі аматар шнапса ва ўсіх відах, польскай кухні і слабага полу — кожны дзень з першай гадзіны да другай адпачываў і забаўляўся ў доме адной разбітной удавы. Маёр — птушка страляная, з асцярожных. Уходзіць, прыходзіць сярод белага дня, калі вуліцы запоўнены салдатамі. Праўда, хата ўдавы стаіць асабняком, на самым краі вёскі — аддзелена ад іншых дамоў невялікім гаем.

Блукаем па вёсцы зацсёды ўтраіх. Я, Міця-Цыган, Сямён Растопшын. Падвыпіўшы. Мясцовыя жыхары на нас пазіраюць скоса: не то беглыя паліцаі, не то бандэраўцы. Міця —з акардыёнам. На нас капелюшы, плашчы. З кішэнь тырчаць бутэлькі. Гуляем, гарлапанім песні. Нам што — мора па калена.

Вось гай. Разаслалі плашчы. Расставілі бутэлькі. Разлегліся. Чакаем. Нарэшце... Наш таўсцячок. Росту сярэдняга. Белабрысы. Маленькія вочкі блішчаць, адчуваюць наперад задавальненне. Заўважыў нас. Насцярожыўся. Глядзім: усміхаецца. А нам таксама ўсмешак не шкада.

Сталі перавальваючыся, акружылі: — Шнапс бітэ трынкен. Вып'ем, гер маёр за кампанію.

Замахаў рукамі: маўляў: данке шон, няма часу.

Міця, ветліва гэтак, пісталет маёру пад бок. Я бутэльку ў зубы. Вылілі мы ў вепрука паўлітра першагатунковага шнапса: чаго не зробіш для добрага чалавека! Уздзейнічала. Пазірае асалавелымі вочкамі, хістаецца. Мы на яго мундзір, плашч накінулі, нацягнулі капялюш на самыя вочы. Дабавілі яшчэ шклянку. У лесе нас чакаў Отчэнашаў з фурманкай. Маёр быў апрытомнеў, закрычаў. Мы яму кляп у зубы, лёгенька, каб не задыхнуўся, на мяккім сене адразу захроп. Так і давезлі. Прымайце госця дарагога, таварыш капітан».

Госць аказаўся сапраўды дарагім, з багатай начынкай.

Пры вобыску мы знайшлі ў яго білет члена нацысцкай партыі за № 10340, які выдадзен уладальніку ў 1925 годзе. Білет у чырвонай вокладцы са свастыкай, з цснёнымі літарамі.

У маёй зямлянцы Пекель, канчаткова працверазіўшыся, адразу скеміў, што да чаго. Заявіў, што як стары партайгеноссе ён па білету з такім нумарам меў права беспярашкоднага ўваходу ў рэйхсканцылярыю самога фюрэра і ў рэзідэнцыю генерал-губернатара.

— Мы сядзелі з Гансам Франкам за адным сталом. І гэта такая ж праўда, як і тое, што я стаю перад вамі. Я расклаў перад Пекелем карту.

— Нам неабходзен план абаронных збудаванняў умацавальнага раёна. Увесь план. І па магчымасці з найменшымі дэталямі. Не думайце спасылацца на забыўлівасць і слабую памяць. Усё будзе пераправерана нашымі людзьмі. За кожны аб'ект, пан маёр, адказваеце галавой. Толькі добрасумленная работа гарантуе жыццё. Пры першай магчымасці перакінем вас у Маскву.

Пекель схіліў свой стрыжаны вожык у знак згоды. Папрасіў глыток шнапсу і кубак кавы для канчатковага пахмелля. Мы далі яму і тое і другое. Пекель да самай вячэры праседзеў над картай, не разгінаючы спіны.

«Паўлаву. Палонны Курт Пекель паказвае: у верасні 1944 г. былы камандуючы Кракаўскім гарнізонам генераллейтэнант Кітэль выдаў загад і інструкцыю наконт будаўніцтва абаронных збудаванняў раёна Кракава. Агульная назва сістэмы збудавання «Групенсістэм». Бункер на 10 салдат квадратнага сячэння 4 на 4, глыбіня 3 м 60 см. Голас».

«Паўлаву. Працяг. Вышэй узроўню наверх на бункер насыпаецца зямля, 25—30 см, старанна маскіруецца ў адпаведнасці з мясцовасцю. Апрача сапраўдных бункераў, насыпаны кучы

Яўсей Блізнякоў.

ТРЫБУНА чытачоў

У ГОНАР 1 МАЯ

30 красавіка ў Дубічах Царкоўных у мясцовай святліцы адбыўся ўрачысты вечар, прысвечаны міжнароднаму святу працоўных. Даклад чытаў працаўнік прэзідыума ГРН Яўген Панфілюк. Пасля адбылася мастацкая частка. Выступілі ў ёй вучні са школ у Дубічах Царкоўных, Грабаўцы, Чэхах Арлянскіх і Старым Корніне. Кожны нумар маладых самадзейнікаў сустракалі дружнымі апладысментамі. Было на што глядзець: вучні мелі ў сваёй праграме вершы, скетчы і песні (у тым ліку і беларускія). Кожная школа была добра падрыхтавана. Выступленні іх былі на высокім узроўні. Многа ў падрыхтоўцы да выступлення школьнікаў на сцэне папрацавалі настаўнікі гэтых школ.

М. Панфілюк

ВЯСНА

Уцякала зіма ад нас хутка,
пакідаючы адценні свае.
Там зямлі яшчэ змёрзлае грудка,
але і тая ўжо расстае.

За зімою ўжо следам спяшае
доўгачаканая ўсімі вясна.
Сотні кветак яна з сабой мае,
а ў кветках яе ўся краса.

На лугах ўжо трава зеляне,
лес маўклівы прачнуўся са сну,
ў небе дзесьці салоўка пяе свае трэлі,
ён прывеў нам з сабою вясну.

Расцвітае вясна, нібы краска на лузе,
ў небе чуць ўжо шпакоў галасы,
у поле да працы выходзяць ўсе людзі,
яны рады прыходу вясны.

РАЗВІТАННЕ З ЛІЦЭЕМ

Усё знаёмае мне тут навокал:
калідор, кожны клас, кожны кут.
Як пагляне́ш — аж цешыцца вока,
як прыгожа, як весела тут.

Вось прысяду ў куточку я часам
і міжвольна сабе я прыпомню тады
кожны дзень, што з табою праводзіў
тут разам,
як з табою пражыў тут чатыры гады.

І нядолю, і радасць сваю
я з табою, як з сябрам, дзяліў.
Ты умеў адгадаць кожну думку маю,
і за гэта цябе я любіў.

Але хутка расстацца нам трэба ўжо
будзе,
я пайду — ты застанешся тут,
але сэрца маё цябе век не забудзе,
мой ліцэй — родны, мілы мой кут.

Міхась Шаховіч
Бельскі Ліцэй

зямлі, дрэнна замаскіраваны з мэтай дэзінфармацыі артылерыі. Ад бункера ў бок роў глыбінёй 1,8 м шырыня 80 см, расчляняецца нібы аленні рог, на 2—3 канцах якога кулямётныя гнёзды. Бункеры акружаны дротам з усіх бакоў за 30 м, сярэдняя адлегласць паміж бункерамі 200 м. Шмат бункераў у жылых дамах, хлявах. На шасейных дарогах будуюць бетонныя слупы вышынёй 3—5 м, у дыяметры 1,5 м. Іх ставяць паабапал дарогі і мініруюць, у выпадку наближэння праціўніка завальваюць дарогі. Голас».

Гэта былі самыя гарачыя дні для Ольгі. Яна перадавала Цэнтру план абарончых збудаванняў па квадратах. Цэнтр на працягу некалькіх дзён запрошваў удакладненні на асобных участках, асабліва на тых, дзе праціўнікам будаваліся ўяўныя бункеры з мэтай дэзінфармацыі артылерыі.

У лагеры ўсе прывыклі да маёра. У першыя дні на правах ваеннапалоннага ён фарсіў у сваім мундзіры з жалезным крыжам. Затым Пекель выпрасіў у Сямёна Растопшына целагрэйку. І сам выказаў жаданне дапамагаць повару Абдуле, праявіўшы пры гэтым немалыя кулінарныя здольнасці.

План «групенсістэм» — лініі абарончых збудаванняў Кракаўскага раёна, вызначаны маёрам Пекелем, выбарачна, па квадратах, старанна правяраўся нашымі разведчыкамі і людзьмі Зайцава. Праверка ад РА фронту ішла і па нашых лініях. Усё пацвярджалася. Пад новы год мы атрымалі падзяку Цэнтра.

(Працяг будзе)

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Акруговая камісія даследавання гітлераўскіх злачынстваў у Беластоку вядзе следства ў справе злачынстваў, зробленых у штрафным лагеры ў Бельску Падляшскім.

Мэтай следства з'яўляецца таксама ўстанаўленне імён і прозвішчаў усіх былых вязняў гэтага лагера, незалежна ад таго, жывуць яны цяпер, ці не.

Хто загінуў у гэтым лагеры і ў якіх абставінах? Дзе вязні працавалі і якую працу яны выконвалі? Ці здзекаваліся над імі?

Усе матэрыялы і інфармацыі кіруйце на адрас:
Okręgowa Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Białymstoku, ul. Curie-Skłodowskiej nr 1, pokój nr 59, telefon 2-04-41 wewn. 31.

ВЫКОНВАЮЦЬ СВОЙ АБАВЯЗАК

Вясна. Усё пачынае сваё новае жыццё. Усюды робяцца вясновыя парадкі. Усе па-свойму выконваюць свой абавязак.

Паглядзім, як гэта выглядае ў Махнатым. Тут здаўна дзейнічае пажарная каманда. Яна ад пачатку сваёй дзейнасці ўжо пагасіла шмат пажараў, а таксама імкнецца да таго, каб іх не паўтараліся. У нашых пажарнікаў ёсць многа прылад, якія неабходныя пры гашэнні пажараў. Нядаўна яны таксама атрымалі новыя пажарныя мундзіры.

У нядзелю 23 красавіка яны заняліся сваёй работай. Ад раніцы вызначаныя пажарнікі хадзілі па вёсцы і правяралі, ці ва ўсіх гаспадароў у двары знаходзяцца падручныя вогнетушыцельныя прылады. Абавязак свой яны выконвалі вельмі сумленна.

У Махнатым ёсць і сельскагаспадарчы гурток. Ён таксама добра падрыхтаваўся да вясны. Сапсаваныя машыны былі адрамантаваны і зноў у поўнай спраўнасці аддадзены ў карыстанне.

І не толькі гэта можа сведчыць аб парадку ў вёсцы. Ёсць тут яшчэ многа такіх фактаў, але пра іх — потым.

Вялікую ролю ва ўпрыгожванні вёскі адыгрываюць сяляне індывідуальна. Яны дбаюць пра тое, каб іх родная вёска выглядала прыгажэй і каб жыць у ёй было штораз лепш.

Алеся

Дарагое Сэрцайка!

Я жыву на гаспадарцы. Мне ўжо 19 год. Я дома найстарэйшы. Гаспадарка ў нас вялікая, і, хоць маем сельскагаспадарчыя машыны, то ўсё такі патрэбныя маладыя рукі да працы. У маёй вёсцы многа дзяўчат, але найлепш мне падабаецца Жэня. Ёй 18 год. Вельмі люблю з ёю пасядзець, пагаварыць аб гаспадарцы і сям'і. У мяне спакойны, неадважны характар, а Жэня — яе ўсюды многа. За Жэняй яшчэ ўхаджвае мой сябра, Пятро. А Жэня і са мною ходзіць на патанцоўку, пасядзіць на лавачцы ўвечары, але таксама і з Пятром. А я, калі іх пабачу разам, не магу на гэта ўсё глядзець, мне вельмі цяжка робіцца на сэрцы. Я хацеў бы ажаніцца з Жэняй, але як тут ёй сказаць аб гэтым, калі яна «ходзіць» і са мною, і з Пецем.

Дарагое Сэрцайка, парай, што мне рабіць, ці жаніцца з Жэняй, ці яшчэ пачакаць. Ужо ж я кавалер. Парай.

Коля з Гайнаўшчыны

Коля! Гэта праўда, што ты ўжо кавалер, але яшчэ не кандыдат да жаніцьбы. Зрэшты, цяперашні закон прызнае ўзрост мужчыны, які можа жаніцца — 21 год. А табе ж толькі 19! Акурат з цябе кандыдат у войска, а не ў ЗАГС. Павер мне, Коля, яшчэ не адна Жэня табе спадабаецца, а па-другое, разам з гадамі шторaз больш узрастаць будзе і крытыцызм у адносіны да дзяўчат і іх паступкаў. Толькі тады зможаш выбраць кандыдатку на жонку.

Сэрцайка.

Аля з Гайнаўшчыны! Нядаўна была змешчана ў «Ніве» вельмі дакладная інфармацыя на гэтую тэму. Раю прагледзець дакладна «Ніву», дзе знойдзеш сабе адказ.

НЕЛЬГА ЗАБЫВАЦЬ

На жаль, ёсць яшчэ братнія магілы, забытыя людзьмі і мясцовымі ўладамі. Напрыклад, недалёка ад вёскі Шудзялава, Сакольскага павету, у полі гітлераўцы расстралялі 11 закладнікаў. Між іншым, сям'ю ветэрынара з Талькоўшчыны Міхася Трускоўскага, сям'ю Снарскага з Крынак, Малішэўскага з Баратыншчыны і іншых. На магіле няма ніякай дошкі, ні помніка, нават яна не агароджана. Толькі нехта пасадзіў корчык рабіны.

Ці так павінна быць?

А. С.

ПЕРШАМАЙ

Як і ў мінулыя гады, у беларускім ліцэі ў Гайнаўцы адбылася акадэмія, прысвечаная Першамаю. Было гэта 27 красавіка 1972 года ў Доме настаўніка. На акадэміі былі ўсе вучні нашага ліцэя, настаўнікі і дырэктар, а таксама старшыня ЗМВ Я. Казлоўскі. Наша акадэмія распачалася ад афіцыяльнай часткі, у якой быў прачытаны даклад. Потым адбылася мастацкая частка, у якую ўваходзілі песні і вершы, прысвечаныя Першамаю.

Вучаніца I «а» Аня Білеўская,
Гайнаўскі беларускі ліцэй

Прыемна пабыць на двары, калі прыгравае веснавое сонца. Добра тады пагутарыць са знаёмымі, прысеўшы на лавачцы, памарыць...
Дзяўчаты з вёскі Лука (Гайнаўскі павет) сабраліся на лавачцы, каб паслухаць цікавую радыёперадачу.
Фота: Я. Цялушэцкі

ПАЖАР ЛЕСУ

І.V.1972 года ў Старым Ляўкове Гайнаўскага павету згарэла 5 гектараў сялянскага лесу. Страты — каля 30 000 злотых.

Кансультацыя ЮРЫСТА

Пытанне: Я меў па бацьку ўчастак сенажаці, які знаходзіцца ў 15 км ад маёй гаспадаркі, і я аддаваў у арэнду гэту сенажаць. У 1970 годзе я падаў у суд, каб той сцвердзіў, што я праз даўнасць набыў уласнасць сенажаці. Суд вырашыў справу на маю карысць. Гэта рашэнне суда было мне патрэбна, каб прадаць гэтую сенажаць і купіць дзесьці бліжэй маёй гаспадаркі. Я запрапанаваў арандатару купіць гэту сенажаць. Ён адмовіўся, гаворачы, што сенажаць належыць яму на аснове новых законаў. Адначасова ён падаў у суд на аднаўленне справы аб сцвярджэнні набыцця ўласнасці праз даўнасць. У справе гэтай ён выступаў як сведка. Каму прыслугоўвае ўласнасць сенажаці?

Адказ: Той, хто ўзяў зямлю ў арэнду ад селяніна, які займаецца сельскай гаспадаркай, не можа набыць уласнасці на аснове закона з 26.X.1971 г. аб урэгуляванні ўласнасці сельскіх гаспадарак, і таму ваш арандатар не набыў уласнасці сенажаці незалежна ад таго, колькі год ён яе арандаваў, ані на аснове новых законаў, ані на аснове даўнасці. Паколькі ён ведаў аб вашай судовай справе, у якой вы дамагаліся сцвярджэння набыцця ўласнасці праз даўнасць, і не прыняў у ёй удзелу, яму не прыслугоўвае права аднаўлення судаводства ў гэтай справе.

Ірэна Васілюк, Бельск. Вершы аб маме нам спадабаліся. Хочам надрукаваць на літаратурнай старонцы. Дашліце сваё фота і кароткую аўтабіяграфічную даведку. Так мы прадстаўляем кожнага дэбютанта.

Янка Здоўскі. Ваш «Вобраз» таксама хочам змясціць на літаратурнай старонцы. Патрэбны тыя самыя рэчы, як вышэй.

Алеся. Тое самае, як вышэй.

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі
„Między wrześniem a majem" (polski), 23—24. „Dziewczyna" (węgierski), 25—26. „Jestem niewiernym mężem" (franc.), 27—28.

Нараўка
„Romantyczni" (polski), „Po latach" (radz.), 24—28.

Нарва
„Legenda" (polski), „Martwa fala" (polski), 24—28.

Чыжы
„Zdarzenie" (jugosł.), „Pippi" (szwedzki), 24—28.

Дубічы Царкоўныя
„Kłopotliwy gość" (polski), „Tito Rinnelt porwany" (NRD), 24—28.

Арэшкава
„Pierścień księżnej Anny" (polski), „Unkas — ostatni Mohikanin" (rum.), 27—28.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Cyrk bez granic" (rumuński), „Własne zdanie" (bułg.), 24—28.

Орля
„Ambasadorowie nie mordują" (NRD), „Przygody Krosza" (radz.), 24—28.

Райск
„Próba terroru" (USA), „Zielone smugi" (radz.), 24—28.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Niewidomy muzyk" (radz.), 23—24. „Inspekcja pana Anatola" (polski), 25—26. „Przygody misia Yogi" (USA), 27—28.

Шудзялава
„Legenda" (polski), „Świeć moja gwiazdo" (radz.), 24—28.

Янаў
„Horyzont" (węgierski), 24—28.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Polowanie na mężczyznę" (franc.), 23—24. „I znów skaczę przez kałużę" (czeski), 25—26. „Narkotyk" (franc.), 27—28.

Мельнік
„Jesienny dzień" (wietnamski), 23—24 „Inspekcja pana Anatola" (polski), 25—26. „Okruchy życia" (franc.), 27—28.

Мілейчыцы
„On nie chciał zabijać" (radz.), 23—24. „Kalejdoskop" (angl.), 25—26. „Narkotyk" (franc.), 27—28.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя
„Jestem niewiernym mężem" (franc.), „Wystrzał" (polski), 24—28.

Новы Двор
„Zabójstwo inżyniera Czarta" (czeski), „Wojenna przyjaźń" (węgierski), 24—28.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. **Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje** — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

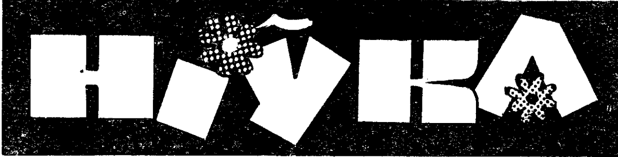
BZGraf. Nakład 6916 T-3

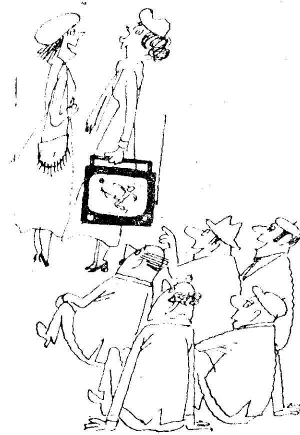

ПАМАЖЫЦЕ!

Цэнтр АБС атрымаў трывожны ліст з Храбустоўкі, Гайнаўскага павету. Аўтар яго піша: «Што зрабіць з такой бабай, якая ўсіх апляткоўвае? У нашай вёсцы ёсць такая баба. Яна апляткуе кожнага, без розніцы: малога ці старога. Яна ўзначальвае ў нас штаб «язычнікаў». Цэлымі днямі носіцца яна па сваіх сяброўках. Як паставіць раніцай варыць снеданне, дык датуль пляткуе, пакуль саганы не палопаюць ад адсутнасці вады. Без яе не адбудзецца ні вяселле, ні хрысціны. Яна мусіць там быць, бо без яе ніхто не будзе ведаць, як там было. Яна па вёсцы ходзіць, як ліса, да кожнага падыйдзе, у кожнага выцягне, што ёй трэба. Мае яна сваіх дзяцей, але не глядзіць, што яны вырабляюць, толькі пільнуе чужых. Людзі наракаюць на яе. Не можам даць рады нашай лісе, дык памажыце вы».

Лёгка сказаць: памажыце. А калі яна і нас апляткуе? Мы ж таксама людзі і пляткароў не менш баімося. Лічыце тады ў гэтым толькі на сябе.

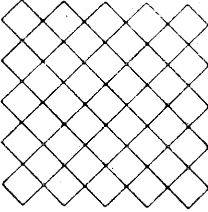

— Дарагая, ты карыстаешся вялікім поспехам у мужчын...

ДЗЕ ДРУГІ БОК

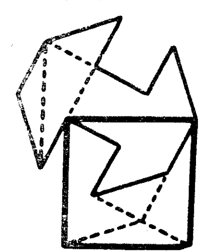
Хлопчык пытае:
— Дзядзька, дзе другі бок вуліцы?
— Ты што, ён насупраць.
— А я ж быў там, дык сказалі, што другі бок тут.

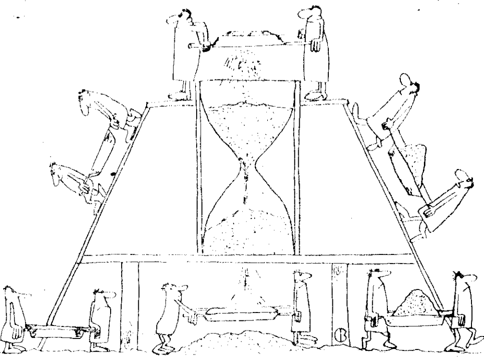
Талаваломка

Нарысуйце фігуру адной непарыўнай лініяй, не адрываючы алоўка ад паперы.

Адказ на заданне з папярэдняга нумара:

КОЛЫ

Гнядым,
Што воз цягнулі ў спякотны час,
З насмешкай колы прарыпелі:
— Цяжар увесь ускладзены на нас,
А вы, скажыце, ад чаго спацелі?...

А. Махнач

— Я ж натура.

* * *

— Як ты спаў, сынок, што бачыў у сне? — пытае раніцай маці.
— А што ў такой цемры можна ўбачыць? — адказаў сын.

— Памаўчы хоць з хвіліну, я хачу паслухаць аркестр!

НЕ НОВАЕ

Настаўнік убачыў рэкламу магнетафона: «З дапамогай магнетафона вы можаце вучыцца ў сне».
— Падумаеш, новасць! — сказаў настаўнік. — Запэўняю вас, што ў маім класе з трыццаці вучняў прынамсі палавіна прымяняе гэты метад без магнетафону.

ДАВЕДАЎСЯ

— Як сябе адчуваеш?
— Не вельмі... Урач прапісаў мне малочную дыету.
— А гэта так дрэнна?
— Вядома! Цяпер я разумею, чаму нованароджаныя ўвесь час плачуць.

ЗДАГАДЛІВАЯ СТУДЭНТКА

У адной студэнткі спыталі:
— Што ты робіш, калі канчаецца стыпендыя?
— Хаджу ў госці.

Гумар з барадою

ДОБРЫ ВЕЧАР

Дзядзька, як толькі сустракаўся з ураднікам — ці то раніцай, ці ўдзень, ці вечарам, — заўсёды казаў:
— Добры вечар...
Урадпік не стрымаў, спыніў дзядзьку і спытаў:
— Ты чаму, калі б не сустрэў мяне, «Добры вечар» кажаш?
— Ды таму, што як убачу вас, у мяне адразу ў вачах цямнее.

Хто разумней

Сустрэў я неяк земляка
За паркам, збоч дарогі:
Ланцуг трымаючы ў руках,
Ён крочыў за бульдогам.
«Хіба, Ярмола, гэта — ты? —
Спыніўся я ў здзіўленні, —
У вёсцы ж гэтакіх пустых
Не знаў ты захапленняў...
А, можа, паляўнічым стаў?
Тады прабач за слова...»
Ярмола буркнуў:
«Цем-на-а-та!
Ураз відаць — вясковы...
Сабаку трэба паважаць!» —
Зямляк заўважыў строга...
І распачаў апавядаць
Мне пра жыццё бульдога:
Дзе нарадзіўся. У якой
Сям'і ён гадаваўся.
Калі ў кватэрны люкс-пакой
Сабака перабраўся.
Што есць і як пад коўдрай спіць,
Калі хвастом віляе.
Зямляк пра цюцьку да драбніц
Усё апавядае.
«Разумнік! — гладзіць ён яго. —
Шукай такіх — не знойдзеш:
Скажу: «Кругом!», скажу:
«Бягом!» —
Не увапрэцца, пойдзе.
Бывае, што здаецца мне:
Дружыць нам з ім давеку.
Ён за другога разумней,
Павер мне, чалавека...»
І я падумаў: «Дружа мой!
Звіхнуўся, не інакш,
Калі звяраеш розум свой
Па розуме сабачым!»

Васіль Маеўскі

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Янкі Панфілюка і яго сяброў Пеці, Колі і Валодзі з Беластока змяшчаем украінскую жартоўную песню:

ОЙ ЩО Ж ТО ЗА ШУМ УЧИНИВСЯ

Ой що ж то за шум
Учинився,
Що комарик та й на мусі
Оженився! (2)

То взяв собі жінку
Невеличку,
Що не вміе шити-прясти
Чоловічку. (2)

Що не вміе шити-прясти,
Ні варити,
Що не вміе з комариком
Добре жити. (2)

Полетів же комар
В чисте поле,
В чисте поле,
В зелену діброву. (2)

Ой сів же комар
На дубочку,
Звісив свої ніженьки.
На листочку. (2)

Де взялася
Шура-бура,
Вона ж того комарика
З дуба здула. (2)

Ой упав же комар
На помості,
Потрощив-поломив
Ребра й кості. (2)

Прилетіла муха
Жалкувати:
«Ой де ж тебе, комарику,
Поховати?» (2)

«Поховай ти мене
В чистім полі
Та й висип мені
Високу могилу!

Туди будуть хлопці
Ізбиратись,
З комаревої могили
Чудуватись! (2)

«Ой щчо ж то лежить
За покойник?
Ой чи цар, чи гетьман,
Чи полковник? (2)

І не цар, не гетьман,
Не полковник,
А то ж мухи-зеленухи
Полюбовник!» (2)

ЗАХАПЛЕННЕ З КУР'ЁЗАМІ

Чаго толькі не калекцыяніруюць людзі: маркі і цыгарэты, грошы і запалкавыя этыкеткі, віны і паштоўкі. Ветэрынарны ўрач з венгерскага гарадка Абань Д. Кесеі збірае... цэглу. 400 штук цаглін розных памераў сабраў ён у ваколіцах свайго гарадка. Самая старая з іх пазначана 1688 годам. Выстаўка, наладжаная гарадскім музеем, выклікае цікавасць не толькі ў аматараў кур'ёзаў, але і ў спецыялістаў. Бо ў «важкай» калекцыі Д. Кесеі заключана ўся гісторыя венгерскай цагельнай прамысловасці.

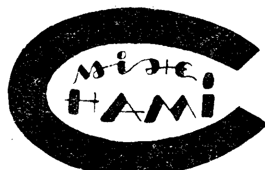
Не менш цікавая і выстаўка люлек з калекцыі муляра Л. Сіксаі. 40 розных цыбукоў, сабраных ім у вобласці Першт, суседнічаюць з люлькамі, вырабленымі з грушавага дрэва з выразанымі на іх барэльефамі многіх вядомых людзей. Самае цікавае, што сам Л. Сіксаі ніколі не курыў люльку.

РОДЫ Ў САМАЛЁЦЕ

Нядаўна іракскі грамадзянін быў названы Балкан — у гонар балгарскай авіякампаніі. Справа склалася так.

У час палёту самалёта па лініі Касабланка — Алжыр — Афіны ў іракскай грамадзянкі, якая знаходзілася на борце самалёта, пачаліся родавыя схваткі. Пілот Вялічка Іванаў адразу паведаміў аб здарэнні ў Афіны, а бортправадніца Маргарыта Генкава, медык па адукацыі, пачала сачыць за станам будучай маці.

Афінскі аэрадром прыняў балгарскі самалёт без чаргі. Ля пасадачнай пляцоўкі ўжо стаяла машына хуткай дапамогі. Калі парадзіху панеслі да выхаду з самалёта, пасажыры з аблягчэннем пачулі плач дзіцяці...

Шануй старасць! Гэта твая будучыня.